DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ GMINY GIŻYCKO

Opracowane przez:

www.CentrumFunduszyUE.pl

Spis treści

Wstęp 6

Rozdział 1. Wymiar społeczny 7

1.1. Demografia 7

1.1.1. Stan populacji 7

1.1.2. Gęstość zaludnienia 11

1.1.3. Ekonomiczne grupy wiekowe 12

1.1.4 Przyrost naturalny 16

1.1.4. Migracje społeczeństwa 18

1.2. Edukacja 21

1.2.1. Przedszkola 21

1.2.2. Szkoły podstawowe 25

1.2.3. Wyniki egzaminów ósmoklasisty 27

1.2.4. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych 29

1.3. Pomoc społeczna 30

1.3.1. Realizacja zadań własnych 30

1.3.2. Domy pomocy społecznej oraz ośrodki wsparcia 33

1.3.3. Pomoc z zakresu administracji rządowej 34

1.3.4. Programy i projekty 42

1.3.5. Pozostałe działania w zakresie pomocy społecznej 44

1.4. Ochrona zdrowia 44

1.5. Bezpieczeństwo publiczne 45

1.6. Kultura, sport i rekreacja 47

1.6.1. Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji 48

1.6.2. Park wodny Wilkasy 50

1.6.3. Świetlice wiejskie 53

1.6.4. Biblioteka publiczna 53
1.6.5. Centralny Ośrodek Sportu Akademickiego w Wilkasach 57
1.7. Turystyka 58
1.7.1. Zabytki 58
1.7.2. Szlaki turystyczne 60
1.7.3. Atrakcje środowiskowe 61
1.8. Aktywność społeczna 62
1.8.1 Frekwencja w wyborach 62
1.8.2. Organizacje pozarządowe 66
1.9. Finanse i administracja 67
1.9.1 Finanse 68
1.9.2. Administracja 74
1.10. Analiza SWOT 74
Rozdział 2. Wymiar gospodarczy 76
2.1. Potencjał gospodarczy 76
2.1.1. Stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego 76
2.1.2. Dochody własne 78
2.1.4. Przedsiębiorczość 80
2.1.5. Rynek pracy 84
2.2. Analiza SWOT 92
Rozdział 3. Wymiar przestrzenny 93
3.1. Położenie administracyjne i geograficzne 93
3.2. Uwarunkowania przestrzenne i mieszkaniowe 94
3.2.1. Uwarunkowania przestrzenne 94
3.2.2. Uwarunkowania mieszkaniowe 96
3.3. Infrastruktura techniczna 102

3.3.1. Wodociągi i kanalizacja 102
3.3.2. Infrastruktura gazowa 104
3.3.3. Pozostała infrastruktura techniczna 104
3.4. Analiza SWOT 106
Rozdział 4. Wymiar klimatyczno-środowiskowy 108
4.1. Środowisko naturalne 108
4.1.1. Atrakcyjność środowiska naturalnego 109
4.1.2 Jakość powietrza 113
4.1.2. Hałas 114
4.1.3. Stan wód 115
4.1.4. Złoża górnicze oraz kopalin 115
4.1.5. Stan gleb 115
4.2. Analiza SWOT 115
Spis tabel 117
Spis wykresów 120
Spis map 121
Spis rysunków 121

Wstęp

Gmina Giżycko to gmina wiejska znajdująca się w województwie warmińsko-mazurskim. Gmina ta należy do powiatu giżyckiego.

Celem niniejszego opracowania jest diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Giżycko. Opracowanie ma na celu przedstawienie jak prezentuję się każda z tych sfer w Gminie Giżycko. Dodatkowo opracowanie zawiera porównanie danych Gminy Giżycko z danymi z miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju.

Diagnoza ma charakter teoretyczno-empiryczny. W niniejszym opracowaniu zostaną poruszone kwestie sfery społecznej (m.in. demografii, edukacji oraz kultury i sportu), sfery gospodarczej (m.in. potencjału gospodarczego, rynku pracy, a także przedsiębiorczości), sfery przestrzennej (m.in. gospodarki przestrzennej oraz infrastruktury) oraz sfery klimatyczno-środowiskowej (m. in. środowisko naturalne)

Dane teoretyczne oparte są głównie na dokumentacji Gminy, do której zaliczyć można m.in.: Raporty o stanie gminy Giżycko z lat 2018-2024 oraz inne kluczowe dokumenty mające wpływ na rozwój Gminy. Dane empiryczne pochodzą w znacznym stopniu z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Prognozy ludności gmin na lata 2023-2060.

Analizowanym okresem są lata 2016-2024. Jednakże okresy mogą różnić się w niektórych aspektach, jeżeli nie opublikowano aktualnych danych.

Rozdział 1. Wymiar społeczny

1.1. Demografia

Procesy demograficzne stanowią podstawową działalność dla samorządów. Do kluczowych aspektów demograficznych zalicza się m.in.: stan populacji, gęstość zaludnienia, ekonomiczne grupy wiekowe, przyrost naturalny oraz migracje ludności. Analiza sytuacji demograficznej wykonana została w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego. Dane te mogą w niektórych przypadkach różnić się od stanu rzeczywistego oraz informacji pochodzących ze statystyk gminnych.

1.1.1. Stan populacji

Stan ludności Gminy Giżycko z uwzględnieniem podziału na kobiety i mężczyzn został przedstawiony w tabeli.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Giżycko w latach 2016-2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ogółem	8 344	8 387	8 411	8 510	8 551	8 542	8 690	8 887	9 020
mężczyźni	4 210	4 225	4 231	4 275	4 320	4 313	4 376	4 477	4 570
kobiety	4 134	4 162	4 180	4 235	4 231	4 229	4 314	4 410	4 450

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 24.07.2025).

Liczba mieszkańców Gminy Giżycko od 2016 roku do 2020 roku systematycznie wzrastała. W 2021 roku odnotowano niewielki spadek populacji – o 9 osób w stosunku do roku poprzedniego. Trend wzrostowy został jednak przywrócony w kolejnych latach: w 2022 roku liczba mieszkańców wzrosła o 148 osób względem 2021 roku, a w 2023 roku – o kolejne 197 osób.

Według prognozy ludności gmin na lata 2023-2060, która pochodzi z Głównego Urzędu Statystycznego liczba ludności Gminy Giżycko będzie z roku na rok wzrastać. Szacowane jest, że w 2030 roku wyniesie ona 9 270 osób. Wzrost liczby mieszkańców

prognozowany jest zarówno dla mężczyzn, jak i kobiet. Należy podkreślić, że Prognoza zakładała w 2024 roku 8 845 osób, natomiast rzeczywista liczba ludności wyniosła 9 020, czyli więcej niż prognozowano.

Aby móc kompleksowo porównać kształtowanie się liczby mieszkańców Gminy Giżycko, konieczne jest przedstawienie jej na tle innych jednostek - miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju, co przedstawione zostało w kolejnej tabeli.

Tabela 2. Liczba mieszkańców Gminy Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Giżycko	8 344	8 387	8 411	8 510	8 551	8 542	8 690	8 887	9020
miasto Giżycko	29 642	29 480	29 396	29 307	28 346	27 978	27 596	27 310	26 832
powiat giżycki	57 141	56 922	56 754	56 565	54 961	54 409	54 016	53 736	53 165
województwo warmińsko-mazurskie	1 436 367	1 433 945	1 428 983	1 422 737	1 385 622	1 374 699	1 366 430	1 357 910	1 349 172
Polska	38 432 992	38 433 558	38 411 148	38 382 576	38 088 564	37 907 704	37 766 327	37 636 508	37 489 087

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 24.07.2025).

W analizowanym okresie 2016–2024 tylko w Gminie Giżycko odnotowano ogólny wzrost liczby mieszkańców, z wyjątkiem niewielkiego spadku w 2021 roku. W latach 2022-2024 tendencja wzrostowa została jednak wyraźnie przywrócona – liczba mieszkańców zwiększyła się do 9 020 osób. W pozostałych analizowanych jednostkach zauważalny był konsekwentny spadek liczby ludności w każdym kolejnym roku analizowanego okresu.

Istotny jest również fakt, że statystyczna liczba mieszkańców Gminy Giżycko nie odzwierciedla rzeczywistego obciążenia funkcjonalnego przestrzeni, ponieważ na terenie Gminy przebywa na co dzień znacznie więcej osób niż wynika to z oficjalnych danych meldunkowych. Osoby te – właściciele domów rekreacyjnych, pracownicy sezonowi, najemcy krótkoterminowi oraz osoby czasowo zamieszkujące – również wymagają dostępu do infrastruktury mieszkaniowej i publicznej. Powyższe potwierdzają informacje zawarte w raportach statystycznych[1] opracowanych na podstawie danych telekomunikacyjnych operatora Orange, co zostało przedstawione w kolejnej tabeli.

Wykres 1 Statystyki dotyczące liczby ludności Gminy Giżycko bazujące na danych telekomunikacyjnych

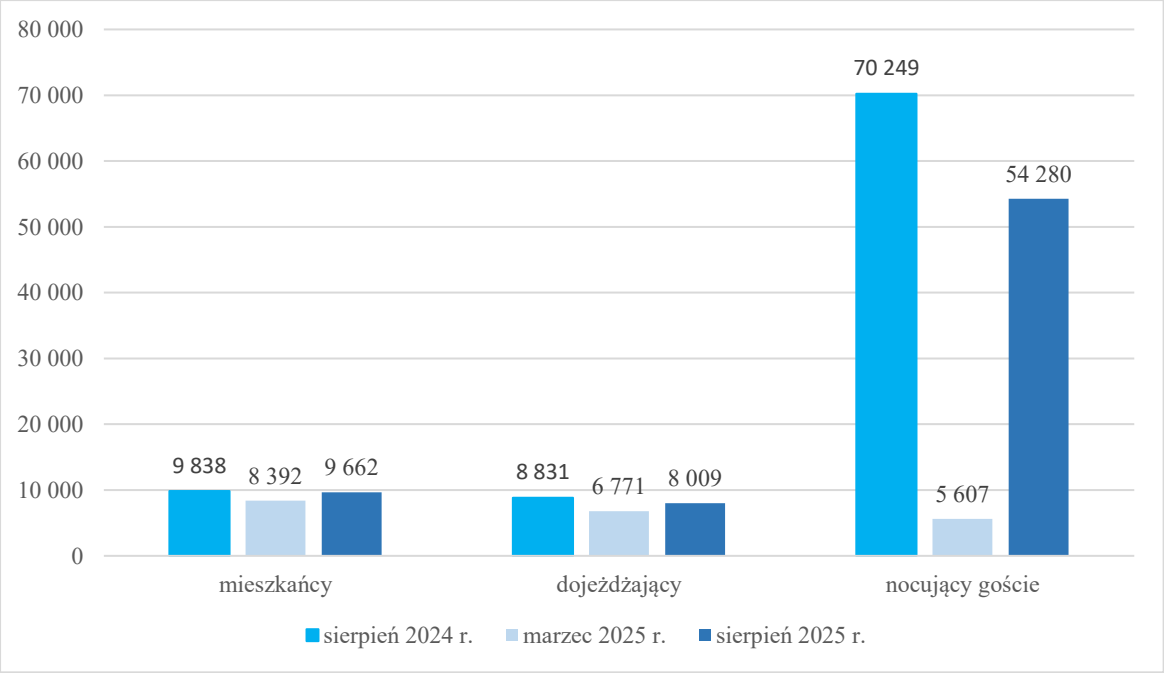

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportów statystycznych Orange

[1] Raport statystyczny zawiera podsumowanie statystyczne dla Gminy wiejskiej Giżycko bazujące na danych telekomunikacyjnych. Badanie opierało się na użytkownikach sieci Orange, którzy wyrazili zgodę na przetwarzanie ich danych. Wyniki zostały ekstrapolowane, aby odzwierciedlać szacunkowe wartości dla całej populacji Gminy, a nie tylko dla użytkowników tej konkretnej sieci.

Analiza danych telekomunikacyjnych zawartych w tabeli wskazuje, że faktyczne obciążenie funkcjonalne Gminy Giżycko znacząco przewyższa liczbę jej stałych mieszkańców. Wprawdzie liczba mieszkańców[2] utrzymuje się na zbliżonym poziomie (ok. 8,3–9,8 tys. osób), jednak w sezonie letnim Gmina doświadcza gwałtownego wzrostu liczby osób przebywających na jej terenie. Liczba dojeżdżających[3] latem jest wyraźnie wyższa niż w okresie zimowym, a liczba nocujących gości[4] w szczycie sezonu sięga nawet kilkudziesięciu tysięcy (ok. 70 tys. w sierpniu 2024 r. i ok. 54 tys. w sierpniu 2025 r.), przy zaledwie kilku tysiącach w marcu 2025 r. Dane te jednoznacznie pokazują silną sezonowość ruchu ludności i wskazują, że planowanie infrastruktury publicznej i usług w Gminie Giżycko powinno uwzględniać nie tylko potrzeby mieszkańców stałych, lecz również bardzo licznej populacji czasowo przebywającej na jej terenie.

1.1.2. Gęstość zaludnienia

Kluczowym aspektem związanym z sytuacją demograficzną jest gęstość zaludnienia. Jest to liczba ludności przypadająca na 1 km^2. Jednostka, w której wyrażana będzie gęstość zaludnienia to osoba na km^2.

Gęstość zaludnienia w Gminie Giżycko została zaprezentowana na wykresie.

Wykres 2. Gęstość zaludnienia w Gminie Giżycko w latach 2016-2024

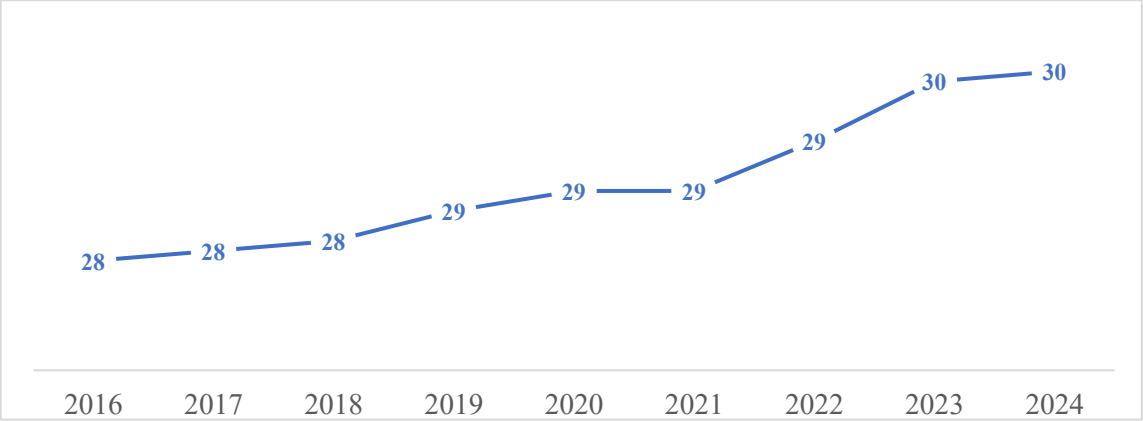

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 27.07.2025).

[2] Osoba, która w ciągu miesiąca spędziła największą liczbę nocy na terenie Gminy.
[3] Osoba nie będąca mieszkańcem, która w ciągu miesiąca odnotowała najwięcej pobytów w godzinach 9:00-15:00 w dni robocze w Gminie.
[4] Osoba, która w ciągu miesiąca spędziła min. 1 noc w Gminie, ale nie jest jej mieszkańcem i dojeżdżającym.

Gęstość zaludnienia w Gminie Giżycko w analizowanym okresie zanotowała niewielki wzrost wartości wskaźnika.

Dla pełniejszej oceny warto porównać gęstość zaludnienia Gminy w odniesieniu do miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju, co przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 3. Gęstość zaludnienia w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Giżycko	28	28	28	29	29	29	29	30	30
miasto Giżycko	2 161	2 149	2 143	2 136	2 066	2 039	2 011	1 991	1 956
powiat giżycki	51	51	51	51	49	49	48	48	47
województwo warmińsko-mazurskie	59	59	59	59	57	57	57	56	55
Polska	123	123	123	123	122	121	121	120	119

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 24.07.2025).

W przypadku Gminy Giżycko w 2019 r. nastąpił wzrost omawianego wskaźnika, natomiast pozostałe analizowane jednostki na przestrzeni lat odnotowały ogólny spadek wartości gęstości zaludnienia. Ponowny nieznaczny wzrost nastąpił w 2023 roku.

1.1.3. Ekonomiczne grupy wiekowe

W analizie sytuacji demograficznej równie istotnym aspektem są ekonomiczne grupy wiekowe. W niniejszym opracowaniu zostały wyróżnione trzy podstawowe grupy wiekowe:

- wiek przedprodukcyjny: 17 lat i mniej,
- wiek produkcyjny: 18-59 lat w przypadku kobiet; 18-64 lat w przypadku mężczyzn,
- wiek poprodukcyjny: powyżej 59 lat w przypadku kobiet; powyżej 64 lat w przypadku mężczyzn.

Udział ekonomicznych grup wiekowych w Gminie Giżycko przedstawiony został w tabeli.

Tabela 4. Udział ludności z wyszczególnieniem grup wiekowych Gminy Giżycko w latach 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
wiek przedprodukcyjny	18,6	18,5	18,3	18,2	19,8	19,5	19,7	19,5	19,2
wiek produkcyjny	65,9	65,2	64,9	64,4	61,9	61,6	60,8	60,6	60,4
wiek poprodukcyjny	15,5	16,3	16,8	17,4	18,4	19,0	19,5	19,9	20,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 24.07.2025).

W Gminie Giżycko udział osób w wieku przedprodukcyjnym wykazuje niewielkie wahania, jednak ogólna tendencja pozostaje spadkowa – z wyjątkiem lat 2020 i 2022, w których odnotowano nieznaczne wzrosty. Udział osób w wieku produkcyjnym systematycznie maleje z roku na rok, bez wyraźnych wzrostów w badanym okresie. Natomiast udział osób w wieku poprodukcyjnym nieprzerwanie rośnie, co potwierdza postępujące starzenie się społeczeństwa w Gminie.

Dla pełniejszego obrazu, jak dokładnie czynnik ten wpływa na rozwój Gminy Giżycko konieczne jest przedstawienie go na tle miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju, co zaprezentowano w kolejnej tabeli.

Tabela 5. Stan ludności z wyszczególnieniem grup wiekowych Gminy Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2024

		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Giżycko	**ogółem**	**8 344**	**8 387**	**8 411**	**8 510**	**8 551**	**8 542**	**8 690**	**8 887**	**9 020**
	wiek przedprodukcyjny	1 555	1 549	1 540	1 550	1 692	1 662	1 710	1 732	1 733
	wiek produkcyjny	5 498	5 467	5 460	5 482	5 289	5 259	5 287	5 385	5 448
	wiek poprodukcyjny	1 291	1 371	1 411	1 478	1 570	1 621	1 693	1 770	1 839
miasto Giżycko	**ogółem**	**29 642**	**29 480**	**29 396**	**29 307**	**28 346**	**27 978**	**27 596**	**27 310**	**26 832**
	wiek przedprodukcyjny	4 972	5 001	4 968	5 064	4 678	4 659	4 618	4 617	4 413
	wiek produkcyjny	18 241	17 899	17 696	17 311	16 634	16 261	15 828	15 418	15 082
	wiek poprodukcyjny	6 429	6 580	6 732	6 932	7 034	7 058	7 150	7 275	7 337
powiat giżycki	**ogółem**	**57 141**	**56 922**	**56 754**	**56 565**	**54 961**	**54 409**	**54 016**	**53 736**	**53 165**
	wiek przedprodukcyjny	10 088	10 037	9 913	9 918	9 736	9 625	9 528	9 421	9 088
	wiek produkcyjny	35 995	35 487	35 150	34 571	32 824	32 274	31 754	31 293	30 845

		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	wiek poprodukcyjny	11 058	11 398	11 691	12 076	12 401	12 510	12 734	13 022	13 232
województwo warmińsko-mazurskie	**ogółem**	**1 436 367**	**1 433 945**	**1 428 983**	**1 422 737**	**1 385 622**	**1 374 699**	**1 366 430**	**1 357 910**	**1 349 172**
	wiek przedprodukcyjny	264 364	263 322	261 737	259 636	257 279	254 542	250 729	245 215	238 771
	wiek produkcyjny	906 979	896 373	884 335	871 301	831 145	818 720	808 164	798 138	789 244
	wiek poprodukcyjny	265 024	274 250	282 911	291 800	297 198	301 437	307 537	314 557	321 157
Polska	**ogółem**	**38 432 992**	**38 433 558**	**38 411 148**	**38 382 576**	**38 088 564**	**37 907 704**	**37 766 327**	**37 636 508**	**37 489 087**
	wiek przedprodukcyjny	6 895 878	6 920 652	6 935 523	6 948 706	6 997 537	6 992 641	6 950 826	6 864 881	6 744 961
	wiek produkcyjny	23 767 614	23 517 643	23 269 725	23 025 927	22 631 307	22 385 400	22 169 304	21 985 460	21 834 117
	wiek poprodukcyjny	7 769 500	7 995 263	8 205 900	8 407 943	8 459 720	8 529 663	8 646 197	8 786 167	8 910 009

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 24.07.2025).

Sytuacja grupy osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Giżycko kształtuje się różnorodnie, ostatecznie zanotowano jednak wzrost wartości wskaźnika. Natomiast wśród grupy osób w wieku produkcyjnym zauważalny jest ostatecznie spadek (niewielki wzrost wartości wskaźnika odnotowano w roku 2019 oraz w roku 2023 oraz 2024. Z kolei grupa osób w wieku poprodukcyjnym w analizowanym okresie corocznie wzrastała.

Na poziomie miasta Giżycka, powiatu oraz województwa zauważalne jest, że liczba osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym kieruje się ku spadkowi, a liczba osób w wieku produkcyjnym z roku na rok wzrasta. Taka sytuacja może świadczyć, że jednostki te zmagają się bądź będą się zmagać z problem starzenia się społeczeństwa. W przypadku Polski zauważalny jest ogólny wzrost liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym trwający do roku 2020, kolejne lata przyniosły spadek wartości wskaźnika. Liczba osób w wieku produkcyjnym malała z każdym analizowanych rokiem, natomiast liczba osób z wieku poprodukcyjnym stale zwiększała się.

1.1.4 Przyrost naturalny

Przyrost naturalny jest różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów. W niniejszym opracowaniu przyrost naturalny liczony jest w przeliczeniu na 1000 osób. Dane prezentowane ze znakiem minusowym oznaczają, że w danym okresie liczba zgonów przewyższyła liczbę żywych urodzeń.

Przyrost naturalny Gminy Giżycko w latach 2016-2024 został przedstawiony na kolejnym wykresie.

Wykres 3. Przyrost naturalny Gminy Giżycko w latach 2016-2024

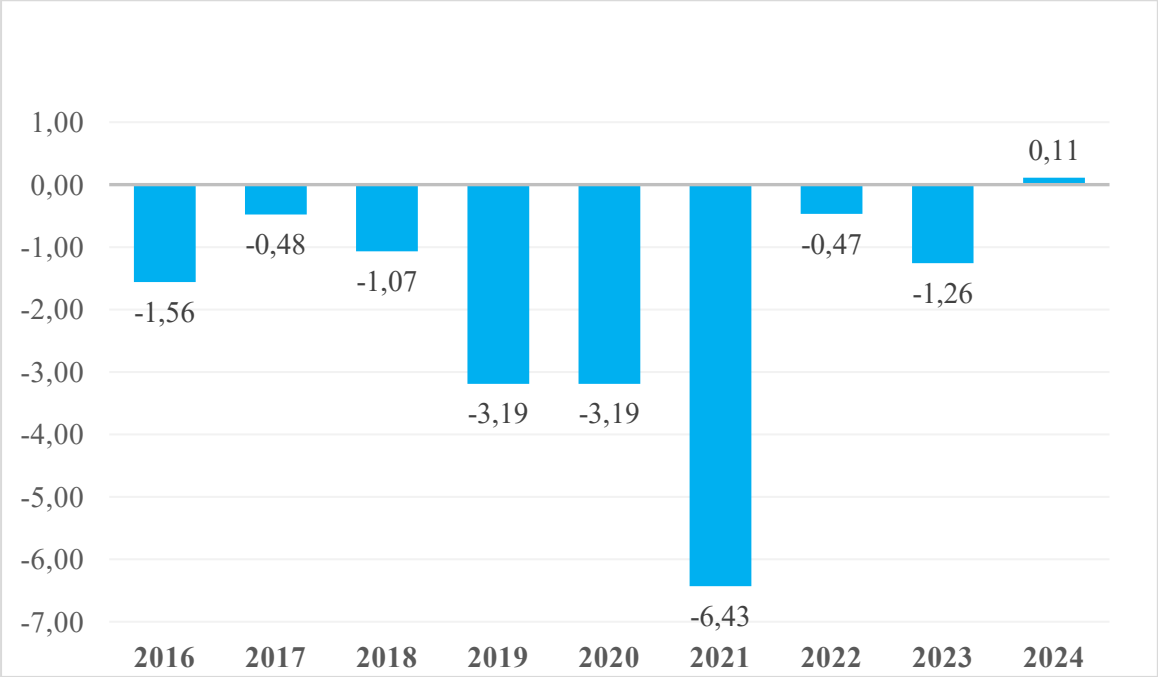

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 25.07.2025).

Przyrost Naturalny Gminy w analizowanym okresie jest ujemny co oznacza, że liczba zgonów przewyższa liczbę żywych urodzeń, wyjątkiem ten sytuacji jest rok 2024, co można ocenić pozytywnie. Drastyczne pogorszenie sytuacji w 2021 roku może być spowodowane pandemią COVID-19.

Aspekt ten należy jednak przeanalizować w porównaniu do innych jednostek, aby móc zobaczyć czy z problemem ujemnego przyrostu naturalnego zmaga się tylko Gmina Giżycko czy jest to zjawisko występujące na szerszą skalę.

Następna tabela przedstawia przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycka, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz Polski w latach 2016-2024.

Tabela 6. Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Giżycko	-1,56	-0,48	-1,07	-3,19	-3,19	-6,43	-0,47	-1,26	0,11
miasto Giżycko	-2,09	-2,84	-1,26	-1,67	-4,86	-8,37	-7,26	-7,29	-9,11
powiat giżycki	-2,20	-2,09	-2,13	-2,58	-4,91	-7,55	-6,33	-6,19	-6,38
województwo warmińsko-mazurskie	-0,44	0,08	-0,90	-1,39	-3,34	-6,01	-4,54	-4,48	-4,71
Polska	-0,15	-0,02	-0,68	-0,91	-3,20	-4,95	-3,79	-3,62	-4,17

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 25.07.2025).

Analiza powyższych danych wykazała, że z problemem ujemnego przyrostu naturalnego zmaga się nie tylko Gmina Giżycko - jest to zjawisko, które dotyka wiele jednostek terytorialnych. Co istotne na każdym poziomie w 2021 roku odnotowano znaczne pogorszenie sytuacji, na co wpływ mogła mieć pandemia COVID-19.

1.1.4. Migracje społeczeństwa

Jako miarę współczynnika migracji w opracowaniu uwzględniono saldo migracji na pobyt stały. Liczby ujemne w omawianym aspekcie oznaczają, że więcej osób emigrowało z danego obszaru niż do niego imigrowało.

Sytuację migracji w Gminie Giżycko w latach 2016-2024 przedstawia wykres.

Wykres 4. Saldo migracji w Gminie Giżycko w latach 2016-2024

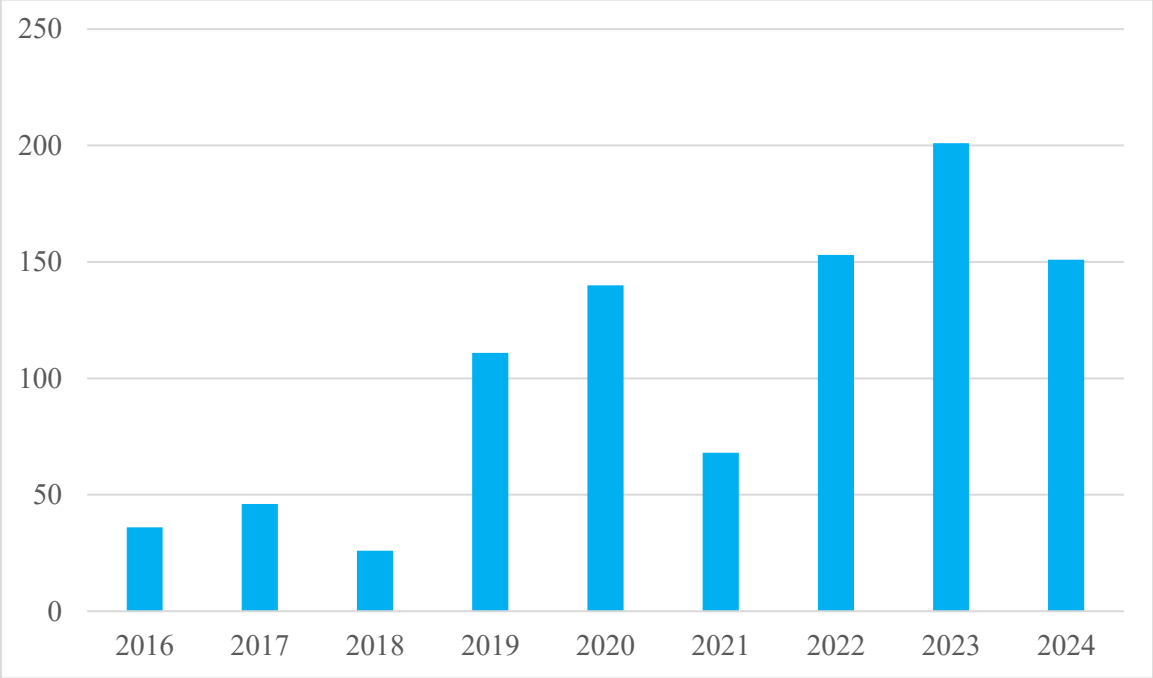

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 25.07.2025).

Saldo migracji w Gminie Giżycko w analizowanym okresie jest dodatnie, co pozytywnie świadczy o rozwoju Gminy, ponieważ więcej osób imigruje na te tereny niż z nich emigruje.

Kolejna tabela przedstawia porównanie migracji ludności Gminy Giżycko z miastem Giżycko, powiatem, województwem oraz krajem w latach 2016-2024.

Tabela 7. Saldo migracji ludności Gminy Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Giżycko	36	46	26	111	140	68	153	201	151
miasto Giżycko	-62	-78	-76	-54	-146	-96	-177	-189	-140
powiat giżycki	-102	-92	-110	-45	-43	-112	-80	-50	-122
województwo warmińsko-mazurskie	-2 974	-2 742	-3 504	-3 750	-2 091	-2 563	-2 258	-2 260	-2 419
Polska	1 505	1 436	3 612	6 183	4 483	3 404	1 939	6 766	9 301

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 25.07.2025).

Sytuacja Gminy na tle innych jednostek prezentuje się w stopniu dobrym. Miasto Giżycko, powiat giżycki oraz województwo warmińsko-mazurskie w omawianym okresie odnotowują ujemne wartości, co świadczy o tym, że więcej osób emigrowało z tych miejsc niż do nich imigrowało.

1.2. Edukacja

Edukacja ma ogromne znaczenie w życiu człowieka. Jednostki samorządu terytorialnego powinny szczególnie zadbać o wykształcenie młodych ludzi, ponieważ współczesny rozwój w bardzo dużym stopniu jest uzależniony od edukacji.

1.2.1. Przedszkola

Gmina Giżycko ma obowiązek zapewnić miejsca w przedszkolach wszystkim chętnym dzieciom i monitoruje stan rekrutacji wychowanków do oddziałów przedszkolnych.

Zgodnie z Raportem o stanie Gminy za rok 2024 na terenie Gminy znajduje się 9 oddziałów przedszkolnych. W skład tych oddziałów wchodzi:

- 8 oddziałów przedszkolnych które funkcjonują przy szkołach prowadzonych przez Gminę Giżycko,
- 1 oddział znajdujący się przy Szkole Podstawowej w Spytkowie,

Liczba wychowanków (w wieku od 2,5 do 6 lat) objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie Gminy została przedstawiona na wykresie.

Wykres 5. Liczba wychowanków objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024

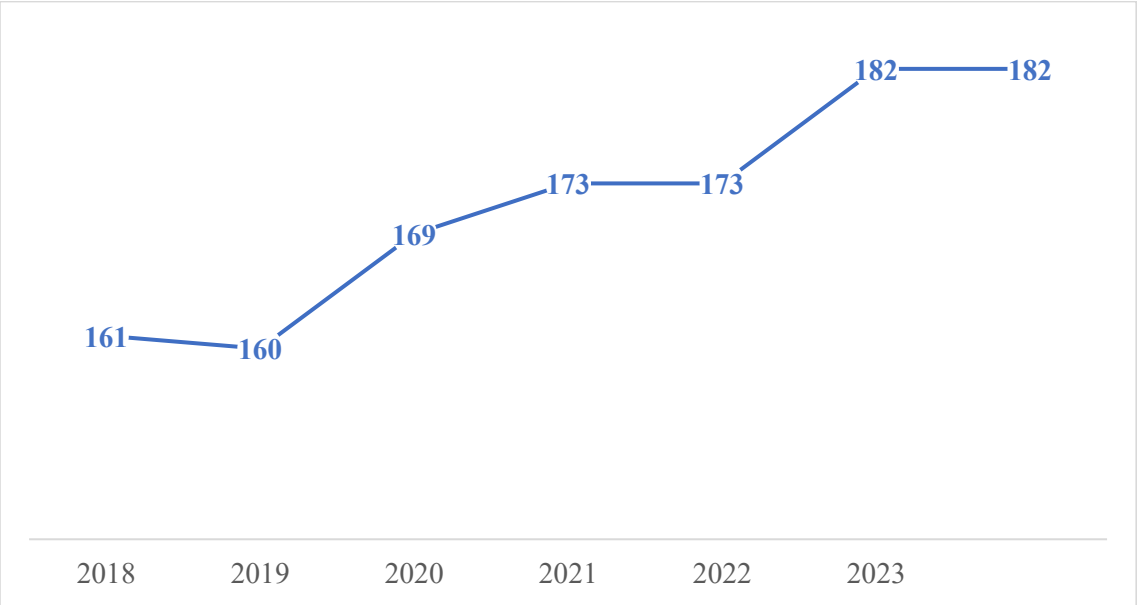

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

Liczba wychowanków przedszkolnych w Gminie Giżycko w analizowanym okresie nieznacznie wzrosła, co jest pozytywnym zjawiskiem.

Dla pełnego obrazu kształtowania się sytuacji placówek przedszkolnych konieczne jest porównanie stanu dostępności miejsc z liczbą faktycznie uczęszczających tam dzieci, co przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 8. Struktura dostępności miejsc w oddziałach przedszkolnych na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024

Nazwa szkoły	Lata	Liczba miejsc przedszkolnych	Liczba oddziałów przedszkolnych	Liczba uczęszczających dzieci
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Jagiellończyka w Wilkasach ul. Szkolna 8, 11-500 Giżycko oddziały	**2018**	95	4	89
	2019	100	4	93
	2020	100	4	96
	2021	100	4	98
	2022	100	4	102

Nazwa szkoły	Lata	Liczba miejsc przedszkolnych	Liczba oddziałów przedszkolnych	Liczba uczęszczających dzieci
przedszkolne: ul. Olsztyńska 29	**2023**	100	4	100
	2024	100	4	92
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bystrym Bystry 9a, 11-500 Giżycko	**2018**	50	2	40
	2019	50	2	39
	2020	50	2	46
	2021	50	2	43
	2022	44	2	42
	2023	50	2	45
	2024	59	3	59
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Upałtach Upałty 11 11-500 Giżycko	**2018**	19	1	12
	2019	19	1	9
	2020	19	1	6
	2021	12	1	8
	2022	12	1	12
	2023	15	1	15
	2024	15	1	14
Szkoła Podstawowa w Spytkowie – organ prowadzący- Stowarzyszenie Edukator w Łomży Spytkowo 41 11-500 Giżycko	**2018**	15	1	9
	2019	15	1	13
	2020	15	1	12
	2021	15	1	10
	2022	12	1	12
	2023	16	1	16

Nazwa szkoły	Lata	Liczba miejsc przedszkolnych	Liczba oddziałów przedszkolnych	Liczba uczęszczających dzieci
	2024	17	1	17
Przedszkole „Smyk” w Spytkowie organ prowadzący Stowarzyszenie Edukator w Łomży Spytkowo 41 11-500 Giżycko	**2018**	15	1	11
	2019	15	1	6
	2020	15	1	9
	2021	15	1	14
	2022	15	1	15
	2023	15	1	6
	2024	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

Na przestrzeni analizowanego okresu liczba oddziałów przedszkolnych w żadnej z placówek nie uległa zmniejszeniu. W większości szkół liczba dostępnych miejsc przedszkolnych pozostała stabilna, jednakże jej wzrost odnotowano w Szkole Podstawowej im. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bystrym, a także w Szkole Podstawowej w Spytkowie Warto również zauważyć, że w większości placówek liczba dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych nie przekraczała liczby dostępnych miejsc, wyjątkiem była Szkoła w Wilkasach w 2022 roku, która przyjęła więcej dzieci, niż wynosiła formalna liczba miejsc. Może to wskazywać na elastyczne podejście do lokalnych potrzeb.

Przedszkole „Smyk” w Spytkowie nie funkcjonowało w 2024 roku.

W związku z powyższym można stwierdzić, że stopień dostępności miejsc przedszkolnych na terenie Gminy Giżycko pozostaje na dobrym poziomie i odpowiada lokalnemu zapotrzebowaniu.

1.2.2. Szkoły podstawowe

Sieć szkół podstawowych w Gminie Giżycko tworzą cztery szkoły podstawowe. Gmina jako organ prowadzący prowadzi jedynie trzy z czterech szkół, tj:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bystrym,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Upałtach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Jagiellończyka w Wilkasach.

Do sieci szkół podstawowych na terenie Gminy zalicza się jeszcze Szkoła Podstawowa w Spytkowie, jednakże jej organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Edukator w Łomży.

Liczba uczniów realizujących obowiązek szkolny w analizowanym okresie na terenie Gminy Giżycko została przedstawiona na wykresie.

Wykres 6. Liczba uczniów realizujących obowiązek szkolny na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024

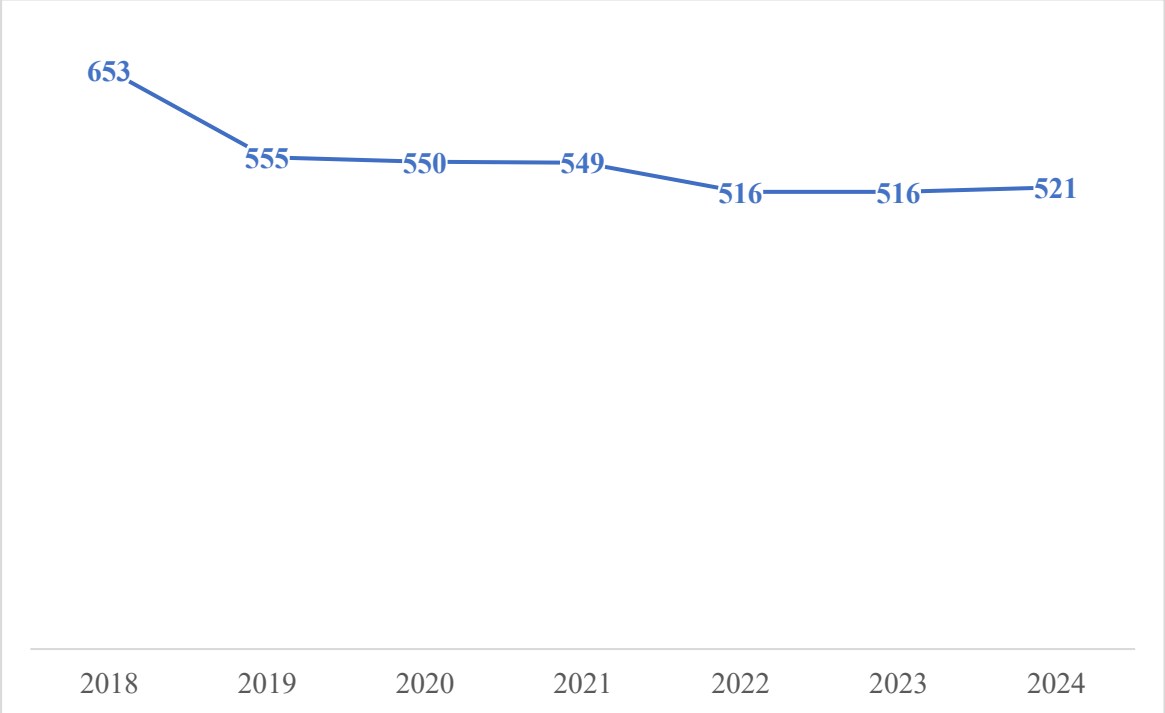

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

Liczba uczniów realizujących obowiązek uczenia się z roku na rok zmniejszała się, jednakże w roku 2024 nastąpił nieznaczny wzrost. Wartość w 2018 roku jest znacznie większa niż w kolejnych latach w związku z tym, że rok 2018 był ostatnim rokiem obowiązywania gimnazjów w kraju.

Podobnie jak w przypadku placówek przedszkolnych do uzyskania kompletnego obrazu kształtowania się sytuacji szkół podstawowych na terenie Gminy konieczne jest porównanie stanu dostępności miejsc z liczbą faktycznie uczęszczających tam uczniów. Omawiane zagadnienie znajduje się w kolejnej tabeli.

Tabela 9. Liczba uczniów oraz oddziałów w szkołach podstawowych na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024

Nazwa szkoły	Lata	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Jagiellończyka w Wilkasach ul. Szkolna 8, 11-500 Giżycko oddziały przedszkolne: ul. Olsztyńska 29	2018	17	338
	2019	17	330
	2020	17	330
	2021	17	328
	2022	16	304
	2023	16	316
	2024	16	322
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bystrym Bystry 9a, 11-500 Giżycko	2018	8	100
	2019	8	100
	2020	8	103
	2021	8	105
	2022	8	101
	2023	8	101
	2024	8	102
Szkoła Podstawowa im. Marii	2018	8	78

Nazwa szkoły	Lata	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Konopnickiej w Upałtach Upałty 11 11-500 Giżycko	**2019**	8	65
	2020	8	62
	2021	7	54
	2022	7	49
	2023	7	43
	2024	7	40
Szkoła Podstawowa w Spytkowie – organ prowadzący- Stowarzyszenie Edukator w Łomży Spytkowo 41 11-500 Giżycko	**2018**	8	54
	2019	8	60
	2020	8	55
	2021	8	62
	2022	8	62
	2023	8	56
	2024	8	57

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

Liczba oddziałów przeznczona dla uczniów zmniejszyła się w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Upałtach oraz w Szkole Podstawowej im. Kazimierza Jagiellończyka w Wilkasach, może to być spowodowane malejącą tendencją uczęszczających tam uczniów. W Publicznej Szkole Podstawowa im. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bystrym liczba uczniów nieznacznie wzrosła, natomiast w Szkole Podstawowej w Spytkowie liczba ta kształtowała się różnorodnie.

1.2.3. Wyniki egzaminów ósmoklasisty

W celu ustalenia i porównania poziomu nauczania uczniów z Gminy Giżycko użyto do oceny omawianego aspektu wyników z egzaminów ósmoklasisty. Dokładne porównanie jak Gmina wypadła na tle miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju znajduje się w następnej tabeli.

Tabela 10. Wyniki egzaminów ósmoklasisty w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
JĘZYK POLSKI						
Gmina Giżycko	53	59	58	49	61	54
miasto Giżycko	58	54	59	55	63	51
powiat giżycki	55	54	57	54	62	51
województwo warmińsko-mazurskie	58	55	56	57	62	55
Polska	63	59	60	60	66	61
MATEMATYKA						
Gmina Giżycko	45	45	32	52	38	46
miasto Giżycko	41	44	46	52	50	38
powiat giżycki	40	41	41	49	45	38
województwo warmińsko-mazurskie	41	42	42	53	48	44
Polska	45	46	47	57	53	52
JĘZYK ANGIELSKI						
Gmina Giżycko	57	54	61	61	60	57
miasto Giżycko	60	57	67	64	65	57
powiat giżycki	55	52	63	61	62	54
województwo warmińsko-mazurskie	54	50	61	63	62	60
Polska	59	54	66	67	66	66

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OKE w Łomży oraz CKE.

Egzamin z języka polskiego w Gminie Giżycko w 2024 roku wypadł lepiej niż w mieście Giżycko oraz powiecie Giżyckim, natomiast słabiej niż województwo oraz cały kraj.

Egzamin z matematyki w 2024 roku przedstawiał się podobnie, jednakże uczniowie z Gminy przewyższyli wynikami miasto Giżycko, powiat giżycki, a także województwo kujawsko-pomorskie.

Z kolei wynik egzaminu z języka angielskiego w 2024 roku był taki sam dla Gminy Giżycko jak również miasta Giżycko, słabiej od nich wypadł jedynie powiat giżycki.

1.2.4. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych

Kluczowym czynnikiem dotyczącym edukacji jest również współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych. Współczynnik skolaryzacji brutto jest to relacja liczby osób uczących się na konkretnym etapie kształcenia się do liczby osób w grupie wiekowej, która odpowiada takiemu poziomowi. Ze względu na to, że nauka na poziomie podstawowym jest obowiązkowa, współczynnik powinien być zbliżony do 100%. Tabela przedstawia jak omawiany współczynnik kształtuje się w Gminie Giżycko, mieście Giżycko, powiecie giżyckim, województwie warmińsko-mazurskim oraz kraju w latach 2016-2021.

Tabela 11. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych na terenie Gminy Giżycko w latach 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gmina Giżycko	72,46	70,55	71,59	68,60	69,10	68,20	62,85	59,90
miasto Giżycko	110,25	108,58	109,56	110,67	110,90	111,89	112,68	106,00
powiat giżycki	95,51	93,92	93,71	93,34	92,33	92,60	91,31	86,90
województwo warmińsko-mazurskie	93,00	91,24	91,25	90,93	91,03	91,99	90,81	87,70
Polska	96,62	95,24	95,46	95,13	95,95	95,71	95,96	93,20

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 25.07.2025).

Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie Giżycko wykazuje niskie wartości. Może to wynikać, że nie wszyscy uczniowie realizują obowiązek szkolny. Jednakże bardziej prawdopodobnym scenariuszem jest to, że część uczniów z Gminy Giżycko uczy

się w mieście Giżycko, ponieważ wartości tego współczynnika w tej jednostce przekraczają poziom 100 procent.

1.3. Pomoc społeczna

Głównym celem pomocy społecznej jest pomaganie osobom i rodzinom w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi, których sami nie mogą przezwyciężyć, dysponując własnymi możliwościami oraz środkami. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminy szczególną odpowiedzialność za realizację funkcji społecznej samorządu, ponieważ zgodnie z przepisami gmina nie może odmówić pomocy osobie potrzebującej.

W Gminie Giżycko znajduje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, został on utworzony na mocy uchwały Nr III/35/02 Rady Gminy Giżycko z dnia 12 grudnia 2002 roku. Natomiast jego funkcjonowanie jest oparte na podstawie statutu przyjętego uchwałą Rady Gminy Giżycko Nr XIII/115/2019 z dnia 28 sierpnia 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2019 r. poz. 4323).

1.3.1. Realizacja zadań własnych

Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku, jakie podjął w latach 2018-2024 w ramach realizacji zadań własnych zostały przedstawione w kolejnych tabelach oraz na wykresach:

Tabela 12. Liczba rodzin oraz osób objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych pomocą	328	304	578	516	202	236	223
Liczba osób objętych pomocą	736	678	1222	1089	466	493	493

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

Według danych z 2024 roku pomocą społeczną, na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej objętych zostało 223 rodzin, wśród których występowały 493 osoby. W analizowanym okresie notowano wahania wartości, ostatecznie nastąpił jednak spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej, co jest pozytywną sytuacją.

Tabela 13. Liczba rodzin w tym osób objętych pomocą w formie pracy socjalnej na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych pomocą	302	286	297	281	339	602	273
Liczba osób objętych ochroną	637	609	597	561	602	946	480

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

W 2024 roku z pomocy w formie pracy socjalnej (bez pomocy finansowej), skorzystało 281 rodzin, w których było 561 osób. W poprzednich latach liczba rodzin i osób objętych taką pomocą była wyższa.

Wykres 7. Liczba rodzin, w tym dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024

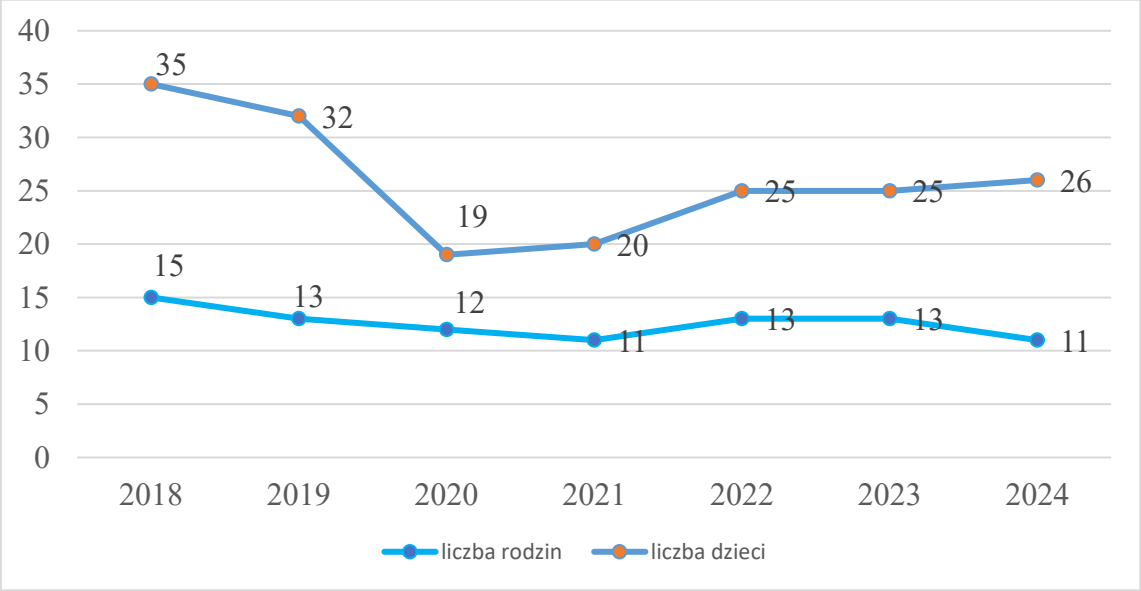

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

Według danych z 2024 roku wsparciem asystenta rodziny, na podstawie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, objęto 11 rodzin, wśród których było łącznie 26 dzieci. W poprzednich latach wspomnianą pomocą została objęta większa liczba rodzin.

Wykres 8. Liczba osób objętych pomocą w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024

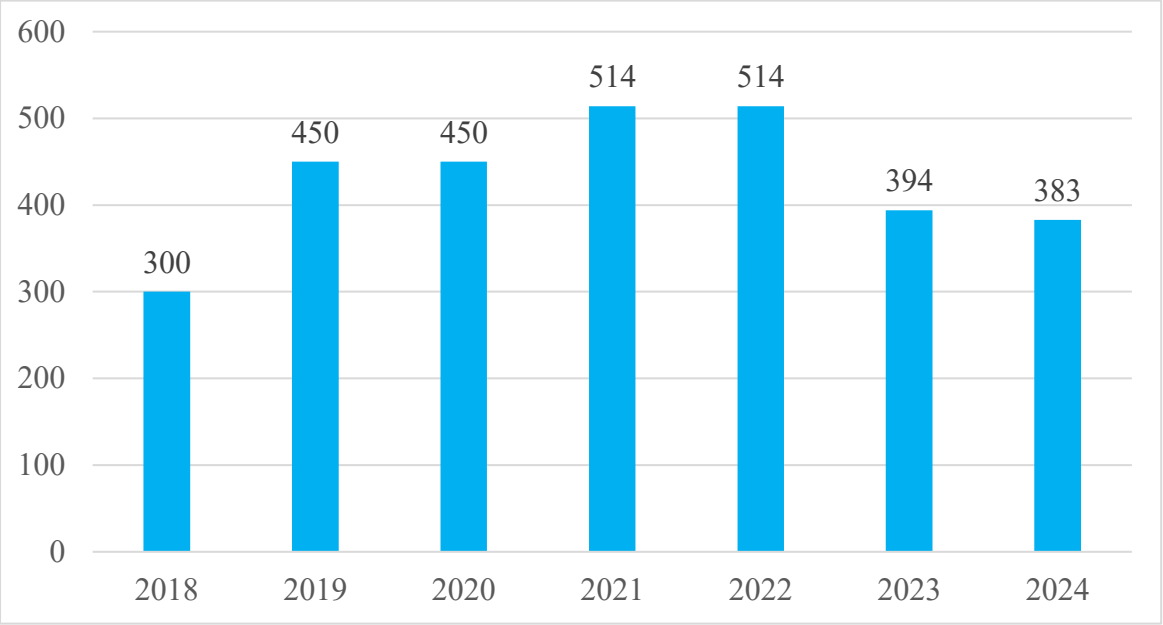

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

W 2024 roku pomocą w formie produktów żywnościowych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2021-2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy objęto 383 osób.

Dodatkowo warto również wspomnieć, jak kształtuje się liczba rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej, to jest jako 3 lata lub więcej. Zagadnienie zaprezentowane zostało w formie wykresu.

Wykres 9. Liczba rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej w Gminie Giżycko w latach 208-2024

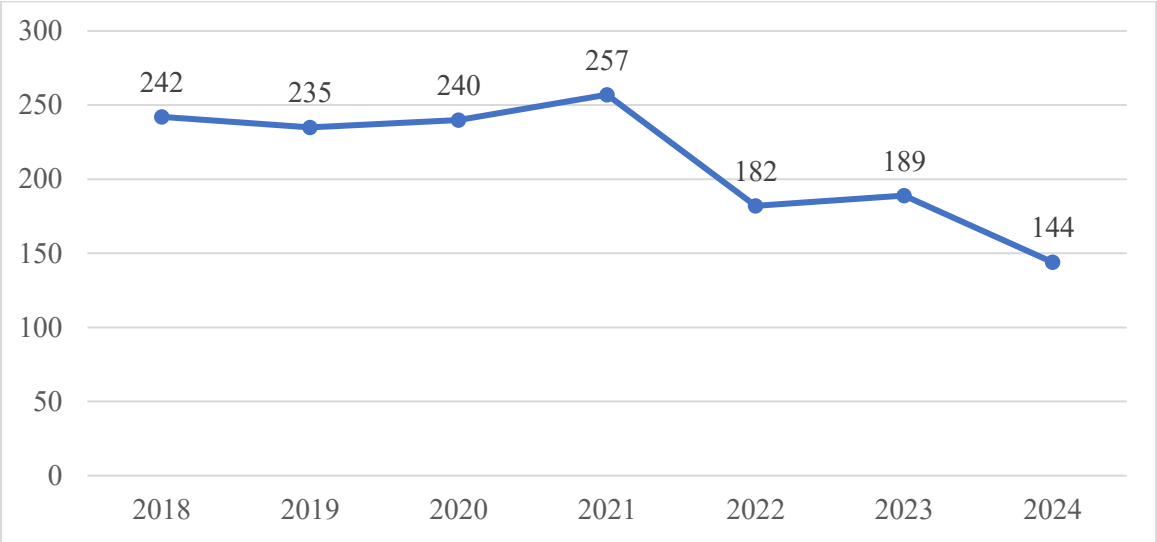

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

Liczba rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej w Gminie Giżycko stale zmieniała. W 2021 roku liczba osób nieznacznie wzrosła, a finalnie malejąc w 2024 roku, co można uznać za pozytywne zjawisko.

1.3.2. Domy pomocy społecznej oraz ośrodki wsparcia

Na terenie Gminy Giżycko nie funkcjonują domy pomocy społecznej. Mieszkańcy gminy, którzy wymagają tej formy wsparcia kierowani są do domów pomocy społecznej (DPS) prowadzonych przez powiaty: giżycki, kętrzyński, szczycieński, kutnowski, zamojski oraz olecki.

Gmina nie prowadzi również na swoim terenie ośrodków wsparcia. W przypadku wystąpienia konieczności umieszczenia osoby potrzebującej pomocy w tego typu placówce, w ramach porozumienia zawieranego z organami prowadzącymi osoby są kierowane do ośrodków działających na terenie innych gmin.

1.3.3. Pomoc z zakresu administracji rządowej

Mieszkańcy Gminy Giżycko otrzymują również pomoc w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Szczegóły odnośnie omawianej pomocy prezentuje następna tabela.

Tabela 14. Pomoc dla mieszkańców Gminy Giżycko wnikająca z zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w latach 2018-2024

	Krótka charakterystyka	Lata	Liczba podmiotów objętych pomocą
zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	To zasiłek dla rodziców lub opiekunów dziecka na częściowe pokrycie wydatków związanych z jego utrzymaniem	2018	385 rodzin
		2019	367 rodzin
		2020	393 dzieci
		2021	340 dzieci
		2022	381 dzieci
		2023	310 dzieci
		2024	215 dzieci
świadczenie pielęgnacyjne	Świadczenie pielęgnacyjne jest świadczeniem pieniężnym, o które mogą ubiegać się osoby, które	2018	44 rodziny

	Krótka charakterystyka	Lata	Liczba podmiotów objętych pomocą
	nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia bądź innej pracy zarobkowej w celu podjęcia opieki nad poważnie niepełnosprawnym członkiem rodziny	2019	44 rodziny
		2020	43 rodziny
		2021	49 rodzin
		2022	71 rodzin
		2023	59 rodzin
		2024	54 rodzin
świadczenie rodzicielskie	Świadczenie rodzicielskie jest wsparciem finansowym rodziców, którzy nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego	2018	21 rodzin
		2019	25 rodzin
		2020	34 rodziny
		2021	39 rodzin
		2022	22 rodzin

	Krótka charakterystyka	Lata	Liczba podmiotów objętych pomocą
		2023	25 rodzin
		2024	30 rodzin
specjalny zasiłek opiekuńczy	Świadczenie dla najbliższych członków rodziny osoby niepełnosprawnej lub wymagającej stałej opieki, które rezygnują ze swojej pracy w związku z koniecznością opiekowania się tą osobą	2018	13 rodzin
		2019	15 rodzin
		2020	10 rodzin
		2021	4 rodziny
		2022	-
		2023	-
		2024	-
zasiłek dla opiekuna	Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, która utraciła prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego	2018	3 rodziny
		2019	2 rodziny
		2020	2 rodziny

	Krótka charakterystyka	Lata	Liczba podmiotów objętych pomocą
		2021	1 rodzina
		2022	1 rodzina
		2023	1 rodzina
		2024	1 rodzina
świadczenie „Za życiem	Świadczenie przysługujące z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu	2018	1 rodzina
		2019	2 rodziny
		2020	0 rodzin
		2021	0 rodzin
		2022	0 rodzin
		2023	1 rodzina
		2024	1 rodzina
zasiłek pielęgnacyjny	Jedno ze świadczeń rodzinnych, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków wynikających	2018	227 rodzin

	Krótka charakterystyka	Lata	Liczba podmiotów objętych pomocą
	z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji	2019	224 rodziny
		2020	198 rodzin
		2021	193 rodziny
		2022	214 rodzin
		2023	224 rodziny
		2024	242 rodziny
fundusz alimentacyjny	Fundusz alimentacyjny przysługuje osobie, która ma zasądzone alimenty na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli jego egzekucja okazała się bezskuteczna	2018	49 rodzin
		2019	45 rodzin
		2020	37 rodzin
		2021	36 rodzin
		2022	36 rodzin
		2023	32 rodziny

	Krótka charakterystyka	Lata	Liczba podmiotów objętych pomocą
		2024	32 rodziny
świadczenie wychowawcze	Świadczenie to ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb	2018	670 rodzin
		2019	959 rodzin
		2020	1539 dzieci
		2021	1644 dzieci
		2022	1519 dzieci
		2023	1 dziecko
		2024	-
stypendia szkolne	Stypendium szkolne przysługuje uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	2018	146 uczniów
		2019	127 uczniów
		2020	115 uczniów
		2021	74 uczniów

	Krótka charakterystyka	Lata	Liczba podmiotów objętych pomocą
		2022	50 uczniów
		2023	57 uczniów
		2024	23 uczniów
świadczenie „Dobry start”	Rodzice, dzięki takiemu świadczeniu otrzymują jednorazowo 300 zł za zakup podręczników oraz przyborów niezbędnych do szkoły dla swoich dzieci	2018	1019 uczniów
		2019	1047 uczniów
		2020	1065 uczniów
		2021	-
		2022	-
		2023	-
		2024	-
dodatki mieszkaniowe	Dodatki mieszkaniowe są formą pomocy skierowaną do osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, nie będących w stanie samodzielnie uiszczać opłat mieszkaniowych	2018	64 rodziny
		2019	57 rodzin
		2020	46 rodzin

	Krótka charakterystyka	Lata	Liczba podmiotów objętych pomocą
		2021	44 rodziny
		2022	44 rodziny
		2023	49 rodzin
		2024	38 rodzin
Karta dużej rodziny	Posiadacze Karty mogą skorzystać z katalogu zniżek, a także wziąć udział w konkursach, festynach, piknikach rodzinnych oraz warsztatach wakacyjnych	2018	-
		2019	-
		2020	29 rodzin
		2021	70 rodzin
		2022	61 rodzin
		2023	90 rodzin
		2024	39 rodzin

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

W 2024 roku największą przyznawalność osiągnął zasiłek rodzinny wraz z dodatkami Warto zaznaczyć, że w przypadku większości świadczeń liczba rodzin korzystających z określonego wsparcia zmniejszyła się.

Specjalny zasiłek opiekuńczy skończył się w 2022 roku. Świadczenie „Dobry start" zlikwidowano w 2021 roku.

1.3.4. Programy i projekty

Gmina Giżycko w zakresie pomocy społecznej uczestniczyła również w różnych programach i projektach, do których można zaliczyć w szczególności:

- Projekt „Trochę nadziei na nadzieję" – projekt realizowany w okresie od sierpnia 2017 do czerwca 2018 roku. Projekt miał na celu niesienie pomocy i wsparcia rodzinom w których doszło do przemocy. Projektem zostały objęte rodziny dysfunkcyjne, u których występował problemy nadużywania alkoholu, doszło do przemocy, występowały trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych bądź istniały problemy społeczne. Rodziny otrzymały specjalistyczną pomoc socjoterapeuty, usprawniły komunikację w rodzinie oraz wzmocniły więzi,
- Projekt „Centrum Aktywności Lokalnej Cal do szczęścia" – projekt obejmuje osoby zagrożone ryzykiem ubóstwa lub wykluczenia społecznego, ma na celu, żeby jego uczestnicy bardziej zaangażowali się społecznie, podnieśli własną samoocenę oraz zwiększyli swoją motywację do podjęcia pracy,
- Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" – głównym celem projektu było wsparcie społeczne dla osób z niepełnosprawnościami. Program polegał głównie na możliwości skorzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Dodatkowo program zakładał przeciwdziałanie dyskryminacji wynikającej z niepełnosprawności,
- Program rządowy „Wspieraj Seniora" - program zakładał pomoc w dostarczeniu niezbędnych produktów do domu seniora, by ograniczyć konieczność wychodzenia osób starszych na zewnątrz podczas pandemii COVID-19, ze względu na ich bezpieczeństwo,

- Projekt „Anioły w Koronie” - realizacja projektu wynikała z panującej na całym świecie pandemii COVID-19. Celem projektu była ochrona życia i zdrowia osób starszych i niepełnosprawnych. W ramach realizacji projektu wsparciem objęto osoby w formie sfinansowania testów na obecność przeciwciał dla opiekunów jak i podopiecznych, zakup i wyposażenie w środki ochrony indywidualnej, profesjonalny sprzęt chroniący i zmniejszający ryzyko przeniesienia zakażenia na mieszkańców społeczności lokalnej, pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla osób objętych projektem,
- Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2024” – projekt finansowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, którego głównym założeniem było wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych. Koszty realizacji usług w całości były pokryte ze środków przyznanych z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Program miał na celu wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- Program „Korpus Wsparcia Seniorów” - Program wykorzystuje pojawiające się technologie wspomagających opiekę nad seniorami. W ramach realizacji Modułu II programu Korpus Wsparcia Seniorów objętych wsparciem zostało 30 mieszkańców Gminy Giżycko. Opłacono abonamenty dla wszystkich osób objętych modułem II we wszystkich miesiącach realizacji Programu. Użytkowanych było 30 opasek bezpieczeństwa do świadczenia usługi opieki na odległość. Wszystkie opaski obsługiwał realizator usługi firma Sidly. Zrealizowano 31 rzeczywistych zgłoszeń do dyspozytora przy użyciu opaski, z tego 1 zgłoszenie zakończone zostało interwencją służb ratunkowych, wezwaniem karetki.

1.3.5. Pozostałe działania w zakresie pomocy społecznej

Mieszkańcy Gminy Giżycko w ramach pomocy społecznej mogą również liczyć na Miejsko-Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do zadań realizowanych przez ten organ zaliczyć można m.in.:

- zorganizowanie kampanii edukacyjnej uwzględniającej problematykę uzależnień oraz ogólnopolskiej kampanii i akcji promującej życie bez alkoholu pn. „Zachowaj trzeźwy umysł",
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej,
- współpracę z placówkami ochrony zdrowia zajmującymi się diagnostyką, terapią i rehabilitacją osób uzależnionych i współuzależnionych, m.in. Ośrodkiem Terapii Uzależnień w Giżycku, Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Poradnia Terapii Uzależnień w Giżycku.
- organizację punktu informacyjno-konsultacyjnego dla uczniów szkół podstawowych i rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przemocy rówieśniczej.

Ważnym aspektem związanym z pomocą społeczną jest również występowanie żłobków. Na terenie Gminy nie występują żłobki, jednakże funkcjonuje klub dziecięcy. Klub dziecięcy jest jedną z form opieki nad małymi dziećmi (do 3 roku życia), których celem jest pomoc rodzicom w godzeniu pracy zawodowej z obowiązkami rodzinnymi. W Gminie Giżycko występuje „Klub Dziecięcy Małe Misie II", który znajduje się przy ul. Obwodowej 6 lok. G. Dodatkowo jest on przystosowany do potrzeb dzieci niepełnosprawnych oraz wymagających szczególnej opieki.

1.4. Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Giżycko nie znajduje się żaden szpital. Jednakże mieszkańcy tej Gminy mogą udać się do pobliskiej gminy miasta Giżycko, gdzie od 1910 roku znajduje się szpital.

Liczba porad lekarskich, z jakich skorzystali mieszkańcy Gminy Giżycko w latach 2016-202 została przedstawiona na wykresie.

Wykres 10. Liczba porad lekarskich w Gminie Giżycko w latach 2016-2024

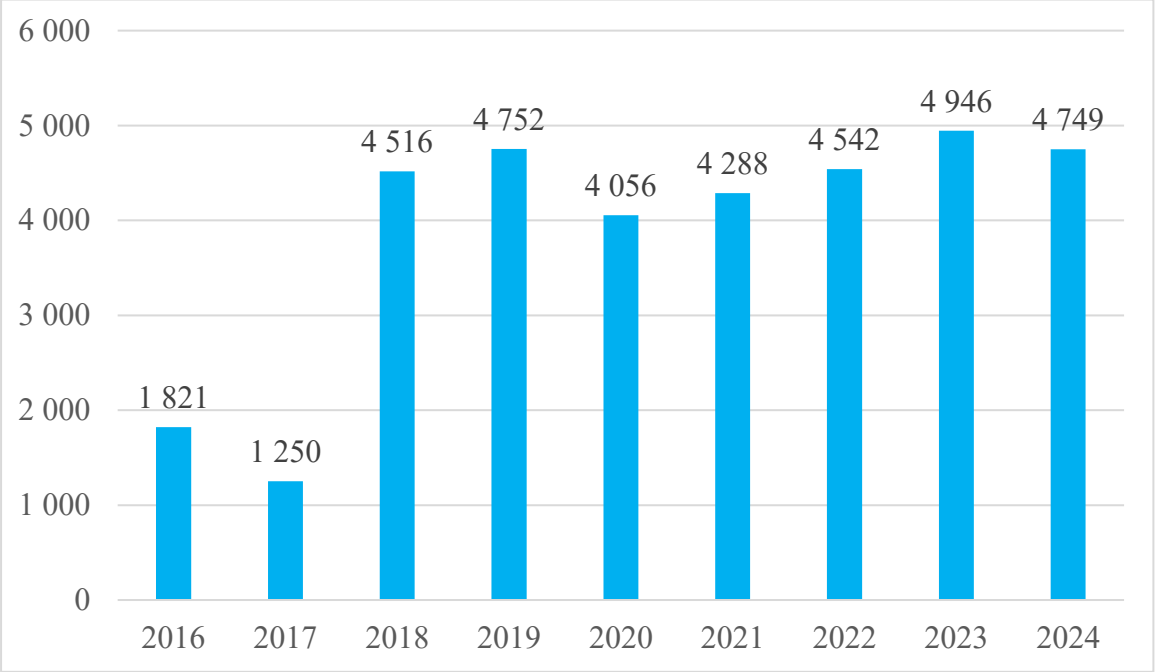

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 25.07.2025).

Liczba porad lekarskich przyjmowanych przez mieszkańców Gminy Giżycko kształtowała się różnorodnie. Do 2017 roku liczba takowych porad malała, a następnie znacznie wzrosła. W 2023 roku liczba udzielonych porad odniosła najwyższy wśród badanych lat wskaźnik. Ostatecznie wartość wskaźnika uległa ponad dwukrotnemu zwiększeniu się.

Dodatkowo na terenie Gminy znajduje się jeden punkt apteczny. Zlokalizowany on jest na ul. Olsztyńskiej 48 w miejscowości Wilkasy.

1.5. Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy Giżycko funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna w Spytkowie oraz Kamionkach. Do ich zadań należy:

- prowadzenie działalności, która miała na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami,
- udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych oraz innych zdarzeń,

- informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi,
- rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu,
- wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej,
- działania na rzecz ochrony środowiska.

Zagrożeniom, z jakimi zmagać się musieli mieszkańcy Gminy w latach 2018-2023 przedstawione zostały w kolejnej tabeli.

Tabela 15. Miejscowe zagrożenia na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ogółem	89	155	127	148	126	112
silne wiatry	30	25	49	56	51	46
opady śniegu	0	1	0	0	0	0
opady deszczu	7	9	0	17	0	3
w komunikacji	34	32	50	42	39	34
medyczne	6	8	12	20	16	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 25.07.2025).

Do największych miejscowych zagrożeń w Gminie Giżycko zalicza się silne wiatry oraz zdarzenia komunikacyjne.

Za bezpieczeństwo w Gminie Giżycko odpowiada również Komenda Powiatowa Policji w Giżycku. Dokładniej ujmując za tereny Gminy Giżycko odpowiadają dzielnicowi z rejonu VI oraz VII Komendy Powiatowej.

Rejon VI:

- obejmuje takie miejscowości jak: Bystry, Gajewo, Grajwo, Kąp, Kożuchy Wielkie, Kożuchy Małe, Kruklin, Nowe Sołdany, Pieczonki, Sołdany, Spytkowo, Sulimy, Świdry, Upałty, Upałty Małe, Zielony Gaj,
- zdiagnozowane zagrożenie: w tym rejonie, a w szczególności w miejscowości Upałty Małe, dochodzi do spożywania alkoholu w miejscu objętym ustawowym zakazem oraz zaśmiecania miejsc dostępnych dla publiczności i niszczenia mienia wchodzącego w skład infrastruktury wiejskiej,

Rejon VII:

- miejscowości, które objęte są ochroną: Antonowo, Bogacko, Bogaczewo, Doba, Dziewiszewo, Fuleda, Gorazdowo, Guty, Kalinowo, Kamionki, Kozin, Perkunowo, Piękna Góra, Poganty, Róg Pierkunowski, Sterławki Małe, Sterławki Średnie, Strzelce, Szczybały Giżyckie, Wilkaski, Wilkasy, Wola Bogaczkowska, Wronka, Wrony, Wrony Nowe,
- główne zdiagnozowane zagrożenia: na tym terenie z wyszczególnieniem miejscowości Pierkunowo dochodzi do spożywania alkoholu w miejscu objętym ustawowym zakazem oraz zaśmiecania miejsc dostępnych publicznie. Miejscowe osoby, w przedziale wiekowym od 18 do 60 lat gromadzą się na przystanku autobusowym, gdzie spożywają alkohol, palą papierosy, zaśmiecają teren przystanku oraz jego okolice niedopałkami papierosów, pustymi opakowaniami po alkoholu.

1.6. Kultura, sport i rekreacja

Kultura, sport i rekreacja są kluczowymi aspektami związanymi z rozwojem Gminy i dobrymi standardami życia mieszkańców.

Samorządowe instytucje kultury, które zostały wpisane do rejestru instytucji kultury prowadzonych przez Gminę Giżycko to:

- Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji,
- Gminna Biblioteka Publiczna.

Natomiast do obiektów sportowych i rekreacyjnych należących do Gminy zaliczyć należy:

- Park wodny Wilkasy,
- Centralny Ośrodek Sportu Akademickiego w Wilkasach.

Charakterystyka poszczególnych obiektów związanych z kulturą, sportem i rekreacją została opisana w osobnych podrozdziałach.

1.6.1. Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji

Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji znajduje się w miejscowości Wilkasy. Powołany został uchwałą Nr XI/106/03 Rady Gminy Giżycko z dnia 26 września 2003 r., a następnie zmienioną uchwałą V/48/07 z dnia 21 marca 2007 r. Funkcjonuje on na podstawie statutu nadanego przez Radę Gminy Giżycko uchwałą Nr XXI/255/08 z dnia 26 listopada 2008 r., zmienionego uchwałą Nr XVII/210/2012 Rady Gminy Giżycko z dnia 22 maja 2012 r.

W skład Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji w Wilkasach wchodzą:

- Dom Kultury w Wilkasach,
- Park Wodny Wilkasy,
- świetlice wiejskie.

Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji słynie również z posiadania grup i zespołów, które mają na celu rozwój zainteresowań kulturowych wśród mieszkańców. Dokładne zestawienie grup i zespołów przedstawia tabela (stan na 2024 r.).

Tabela 16 Zestawienie grup i zespołów w Gminie Giżycko

Nazwa grupy/zespołu	Wiek uczestników (w latach)	Skład osób	Liczba zajęć w tygodniu
Formacje taneczne hip hop			
Mini Fantazja	4-7	6	1
Non stop	10-12	12	1

Nazwa grupy/zespołu	Wiek uczestników (w latach)	Skład osób	Liczba zajęć w tygodniu
Fantazja	5-10	10	1
M.O.Z.A.	12-15	8	1
Zespoły muzyczne			
Złote Nutki	11-14	6	1
Kaprys	dorośli	5	1
Art & Bas	-	2	1
Zespoły taneczne			
Zespół Pieśni i Tańca Niegocin Junior (zespół tańca współczesnego)	6-9	15	1
Zespół Pieśni i Tańca Niegocin Kids (zespół tańca ludowego)	9-12	10	1
Wokaliści solowi	dzieci i młodzież	16	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko za rok 2024.

Główny Ośrodek Kultury i Rekreacji oferuje zarówno zajęcia muzyczne, jak i taneczne. Głównie zajęcia oferowane są dla młodzieży, jednakże, jak można zauważyć, w tabeli znajdują się również grupy i zespoły w których uczestniczą dorośli.

Nie zapominając jednak o seniorach, Ośrodek ten zorganizował Klub Seniora. Członkowie klubu mogą tam korzystać z zajęć fitness, na kręgielni i basenie, szachów, gier i łamigłówek oraz warsztatów plastycznych i wokalnych. Biorą w nich udział nie tylko mieszkańcy Gminy, ale również miasta i okolicznych gmin. Wśród tych atrakcji zdecydowanie wygrywają zajęcia ruchowe. Fakt ten potwierdzają informacje medialne o takim zapotrzebowaniu i coraz częstsze widoki osób starszych uprawiających aktywność fizyczną.

Tak szeroki wachlarz zajęć kulturowych dla każdej grupy wiekowej wpływa pozytywnie na rozwój Gminy.

1.6.2. Park wodny Wilkasy

Park wodny w miejscowości Wilkasy stanowi najnowszy kompleks sportowo-rekreacyjny. Funkcje rekreacyjne ośrodka realizowano w głównej mierze, wykorzystując do tego infrastrukturę Parku Wodnego Wilkasy, zapewniając mieszkańcom gminy stały dostęp do jego atrakcji.

W skład obiektu wchodzą:

- hala sportowa ze ścianką wspinaczkową,
- basen,
- salka fitness,
- siłownia,
- kręgielnia.

Atrakcje, jakie oferuje obiekt i ich charakterystyka kształtują się następująco:

- hala sportowa – od poniedziałku do piątku w godzinach 8-15 basen dostępny jest dla uczniów z Szkoły Podstawowej w Wilkasach, w pozostałych godzinach i w weekendy z obiektu mogą korzystać klienci indywidualni. Ścianka wspinaczkowa będąca nieodłącznym elementem hali również cieszy się popularnością. Liczba wejść na ściankę zilustrowana została na wykresie.

Wykres 11. Liczba wejść na ściankę wspinaczkową w latach 2018-2024

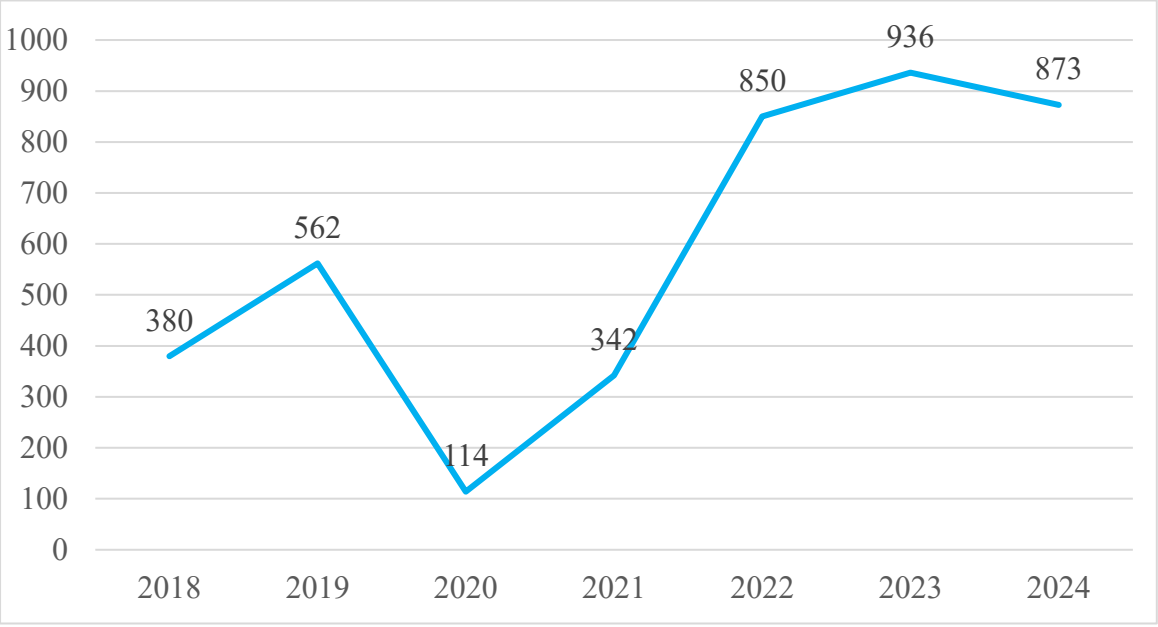

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

- basen – z basenu korzystać mogą szkoły z okolic Gminy w ramach lekcji wychowania fizycznego, klienci indywidualni, szkółka pływacka NEMO (w poniedziałki, środy i piątki), Klub Seniora w Wilkasach oraz okoliczne kluby seniora. Liczba wejść na basen została przedstawiona na wykresie.

Wykres 12. Liczba wejść na basen w latach 2018-2024

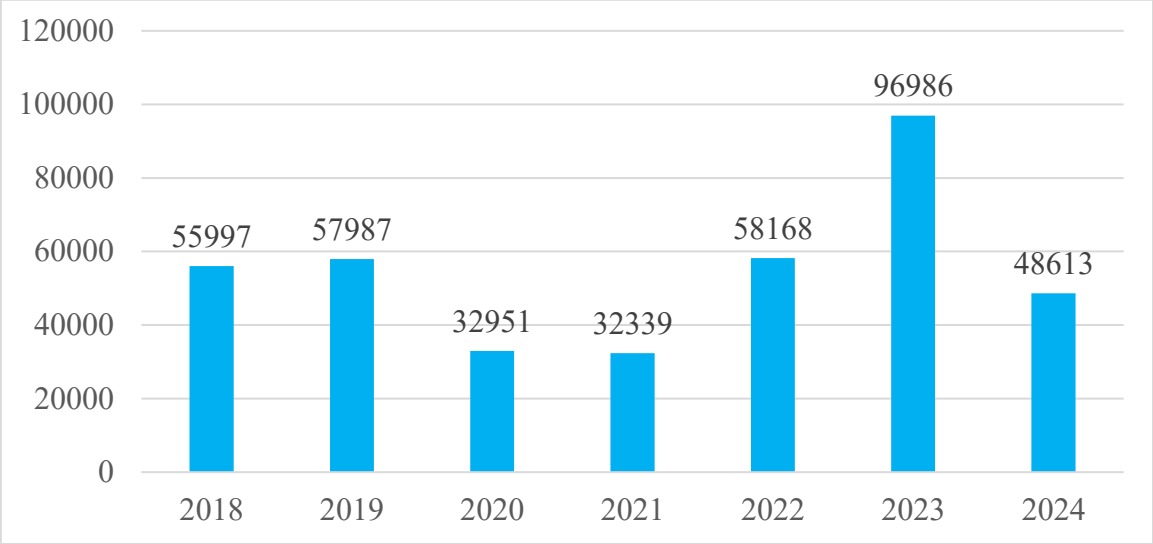

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

- kręgielnia - jest ona przeznaczona głównie dla klientów indywidualnych, grup zorganizowanych oraz Klubu Seniora w Wilkasach. Liczba wejść na kręgielnie został zaprezentowana na wykresie.

Wykres 13. Liczba wejść na kręgielnie w latach 2018-2024

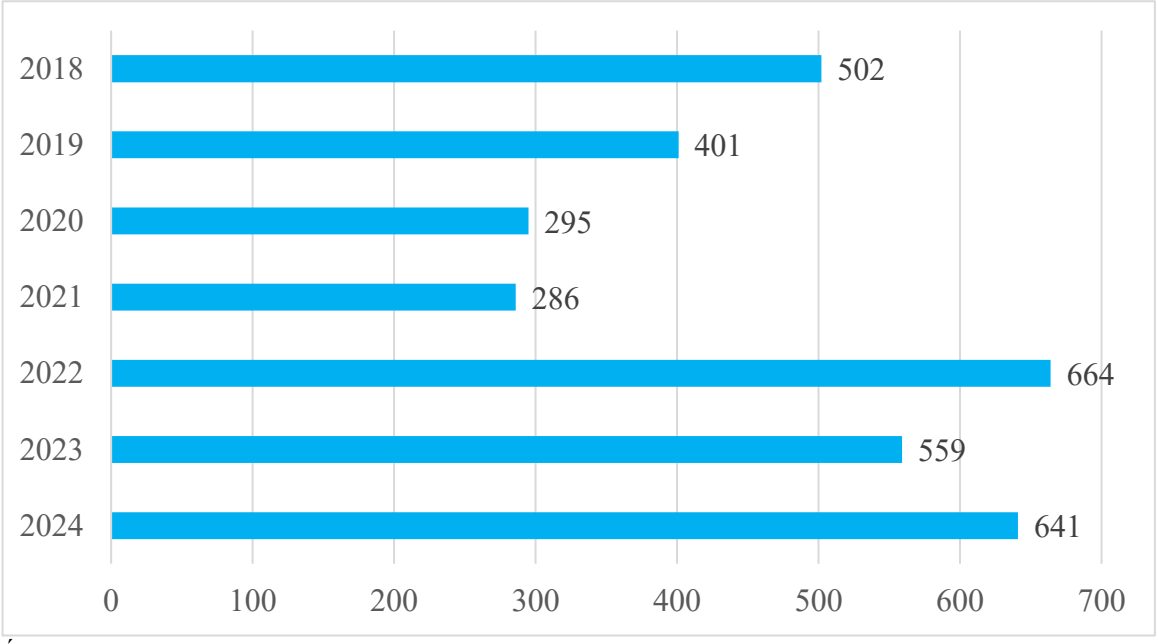

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

- bilard – przeznczony dla klientów indywidualnych. Liczba wejść na bilard przedstawiona została na wykresie.

Wykres 14. Liczba wejść na bilard w latach 2018-2024

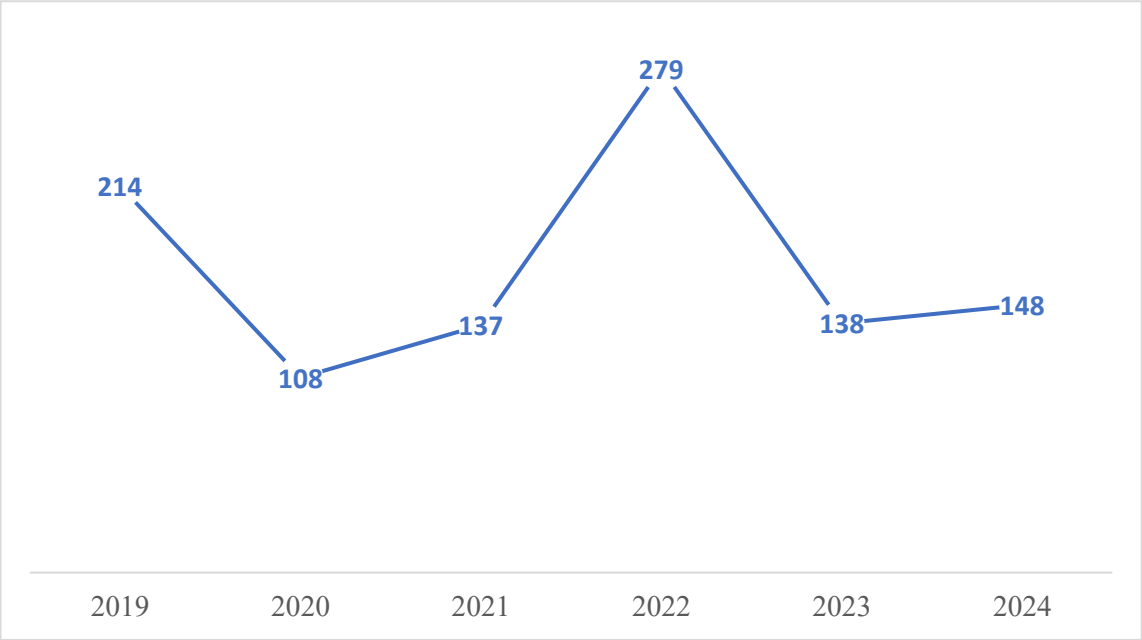

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2019-2024.

- siłowania/salka fitness – mogą uczęszczać na nią klienci indywidualni, grupy zorganizowane oraz Klub Seniora w Wilkasach. Liczba wejść zaprezentowana została na wykresie.

Wykres 15. Liczba wejść na siłownię/salkę fitness w latach 2018-2024

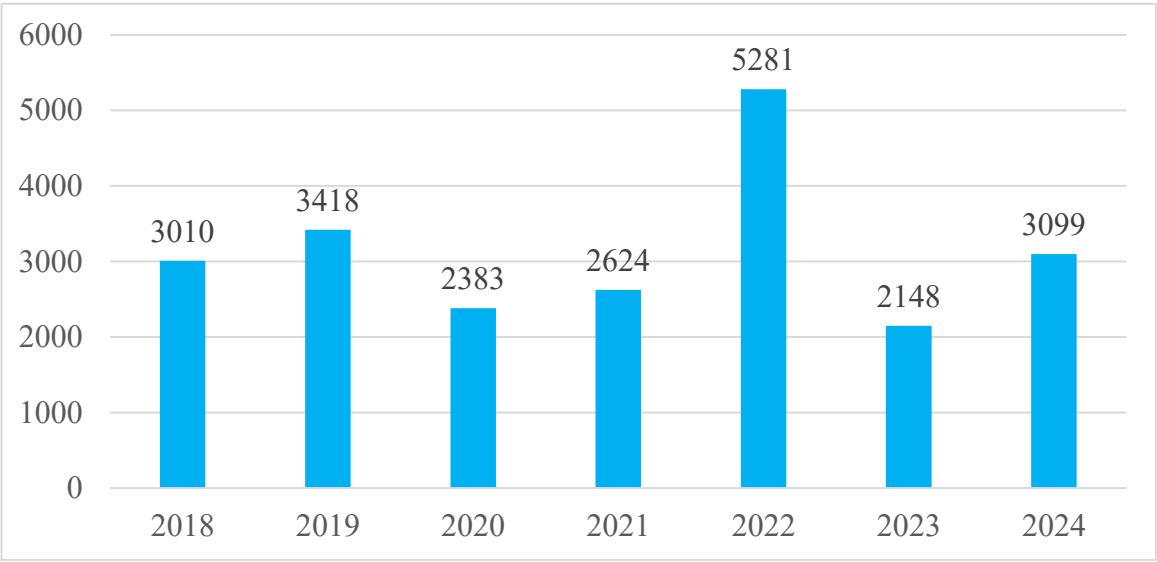

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

1.6.3. Świetlice wiejskie

Świetlice wiejskie pełnią funkcję centrów kultury lokalnej. Są miejscem gdzie organizowany jest czas wolny i integrowana jest społeczność lokalna. Służą nie tylko dzieciom, ale także dorosłym.

Na terenie Gminy Giżycko funkcjonuje 21 świetlic wiejskich w następujących miejscowościach: Antonowo, Bogaczewo, Bystry, Doba, Gajewo, Kamionki, Kozin, Kożuchy Wlk., Kruklin, Niegocin, Pieczonki, Pierkunowo, Sołdany, Spytkowo, Sterławki Małe, Sulimy, Świdry, Szczybały Giżyckie, Upałty, Upałty Małe, Wilkaski,

1.6.4. Biblioteka publiczna

Gminna Biblioteka Publiczna w Wilkasach została powołana na podstawie uchwały nr III/32/06 Rady Gminy Giżycko z dnia 18 grudnia 2006 r.. Biblioteka funkcjonuje na podstawie statutu nadanego przez Radę Gminy Giżycko uchwałą Nr XXX/372/2013 z dnia 11 października 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2013 r. poz. 2889).

Publiczna Biblioteka w Wilkasach prowadzi filię biblioteczną z siedzibą w Bystrym. Jest to komórka organizacyjna Biblioteki Gminnej zlokalizowana poza jej obrębem i przeznaczona do obsługi określonego rejonu. Posiada własny księgozbiór, odrębny lokal i stałego pracownika.

Biblioteka posiada również punkt biblioteczny w Kożuchach Wielkich. Działalność punktu polega na tym, że wypożycza on książki z Biblioteki głównej i rozprowadza je wśród mieszkańców wsi. Punkt ten prowadzi również statystykę wypożyczeń i rejestrację czytelników i pod koniec roku składa raport dyrektorowi Biblioteki.

Do zadań Biblioteki zalicza się:

- popularyzację czytelnictwa,
- gromadzenie, opracowywanie i przechowywanie materiałów bibliotecznych z uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu,
- udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu,
- wypożyczanie zbiorów bibliotecznych na zewnątrz,
- prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych,
- prowadzenie działalności informacyjnej,

- udostępnianie informacji wewnętrznych i zewnętrznych,
- doskonalenie form i metod pracy biblioteki,
- współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami upowszechniania kultury oraz organizacjami, które służą rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa.

Działalność Biblioteki w latach 2016-2023 zaprezentowana została w tabeli.

Tabela 17. Działalność Biblioteki Publicznej w latach 2016-2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2022	2023
biblioteki i filie	2	2	2	2	2	2	2	2	2
księgozbiór	17 263	17 495	17 055	16 881	17 214	17 941	18 023	18 112	18 456
czytelnicy w ciągu roku	512	513	544	564	545	573	606	618	637
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	7 210	11 659	14 120	15 761	19 297	20 857	20 235	20 858	20 546

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 28.07.2025).

Księgozbiór Biblioteki w badanym okresie uległ zwiększeniu się w nieznacznym stopniu. Liczba czytelników co roku zwiększa się, za wyjątkiem roku 2020 gdzie odnotowany został spadek, jednakże wynikać on może z ograniczonego przemieszczania się osób w trakcie trwania pandemii COVID-19. Liczba wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz również co roku się zwiększała, co istotne w 2020 zauważony został duży wzrost wypożyczeń, co może być związane z koniecznością przebywania w domach w związku z pandemią.

Biblioteka systematycznie w miarę posiadanych środków dokonuje zakupu nowych książek. Dysponuje atrakcyjnymi nowościami wyeksponowanymi w specjalnym dziale „Nowości" oraz na stronie internetowej katalogu on-line, wraz z krótkim opisem książki oraz informacją o dostępności danej książki. Biblioteka wykupiła także dostęp do e-boków na platformie Ibuk Libra. Kształtowanie się dostępności licencjonowanych zbiorów elektronicznych w latach 2018-2021 przedstawiona została na wykresie.

Wykres 16. Liczba licencjonowanych zbiorów elektronicznych w latach 2018-2024

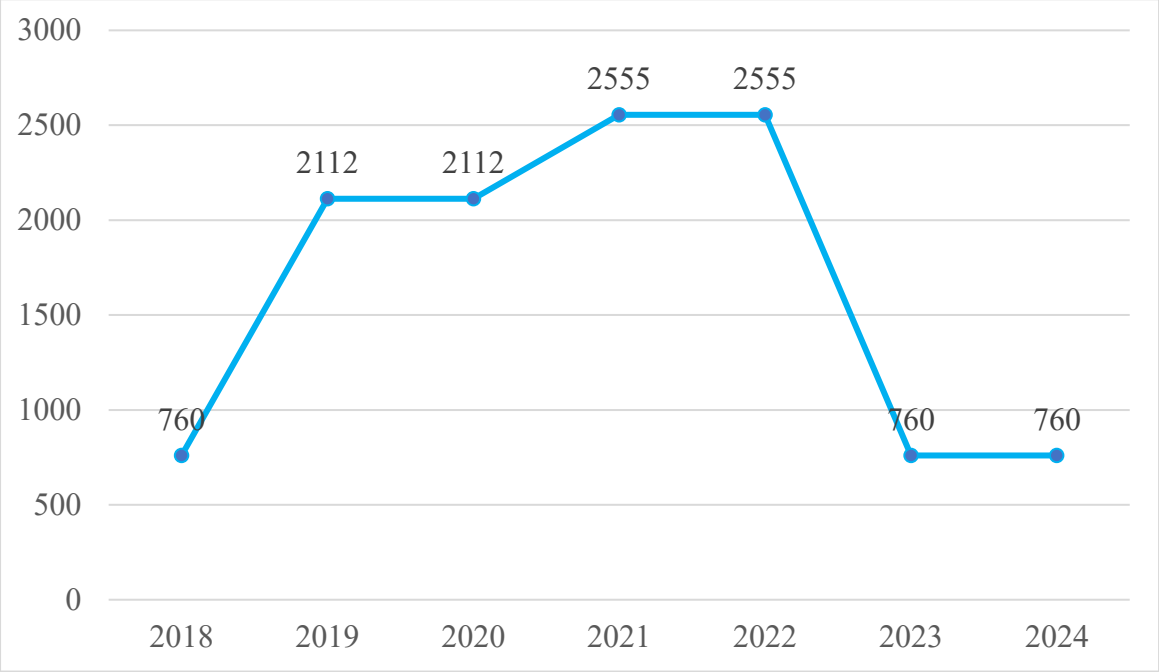

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

Liczba zbiorów elektronicznych w 2019 roku wzrosła prawie 3 krotnie w porównaniu z rokiem 2018, następnie zwiększyła się również w 2021 roku. W latach 2023 oraz 2024 wartość wskaźnika ponownie zmniejszyła się do 760.

Struktura wiekowa czytelników została przedstawiona na wykresie. Dla przejrzystości danych została ona przedstawiona zgodnie z stanem na 2024 rok.

Wykres 17. Struktura wiekowa czytelników Biblioteki w 2024 roku

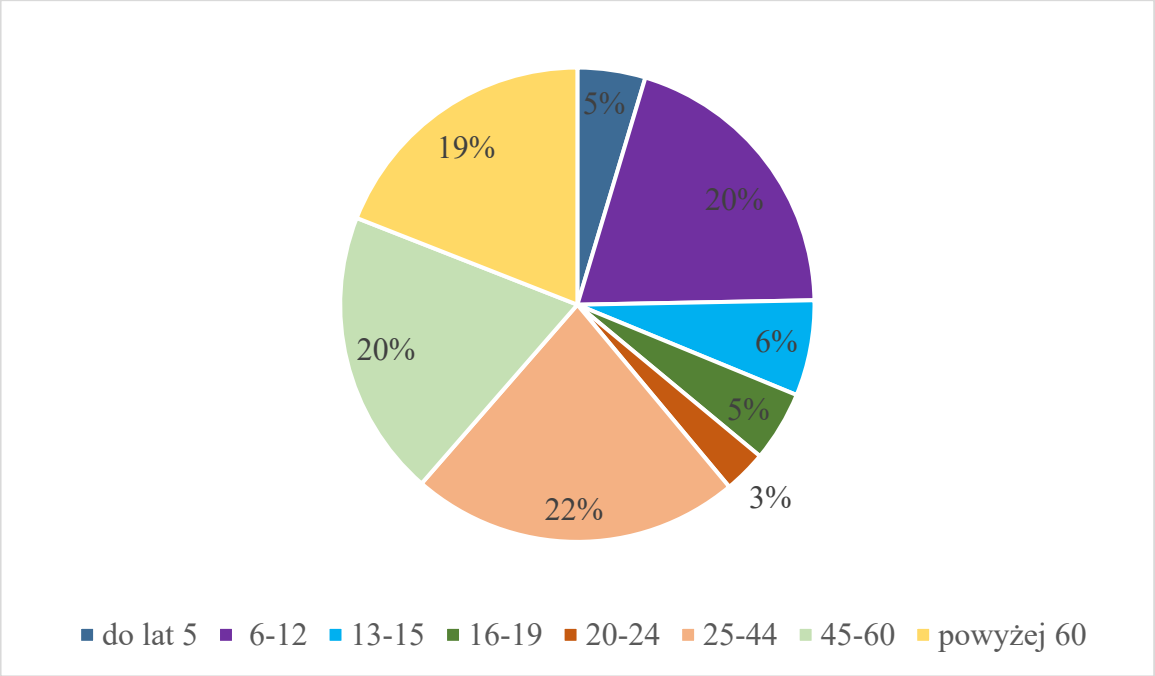

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko za rok 2024.

Z analizy danych wynika, że najwięcej czytelników było w przedziale wiekowym 25-44. 6-12 oraz powyżej 60.

Biblioteka jest instytucją kulturalno-oświatową, która uczestniczy w całokształcie życia społecznego, w związku z czym organizuje również wycieczki uczniów do bibliotek i lekcje biblioteczne, które mają na celu wstępne zapoznanie uczniów ze zbiorami i usługami bibliotecznymi. Biblioteka prowadzi również zajęcia z edukacji czytelniczej w przedszkolach i szkołach na terenie Gminy Giżycko.

1.6.5. Centralny Ośrodek Sportu Akademickiego w Wilkasach

Centralny Ośrodek Sportu Akademickiego położony jest na zachodnim brzegu jeziora Niegocin w miejscowości Wilkasy. To jedyny w swoim rodzaju całoroczny kompleks wypoczynkowo-konferencyjny, oferujący bogatą bazę sportowo - rekreacyjną oraz nowoczesne Centrum Rehabilitacji i SPA.

Ośrodek AZS Wilkasy dysponuje następującymi obiektami sportowymi:

- boiskiem piłkarskim typu „Orlik”,
- 5 kortami tenisowymi o nawierzchni ceglanej,
- 2 boiskami do piłki plażowej,
- 2 boiskami do badmintona,
- boiskiem wielofunkcyjnym o sztucznej nawierzchni (z możliwością gry w koszykówkę, tenisa, unihokeja, przeprowadzenia treningu piłki ręcznej),
- halą sportową (wielofunkcyjna do gier zespołowych),
- halą tenisową ze sztuczną trawą,
- salą sportową klimatyzowaną z przeznaczeniem do prowadzenia zajęć ze sportów walki, gimnastyki, aerobiku, jogi, tańca, tenisa stołowego,
- siłownią i salą z urządzeniami fitness – pomieszczenia klimatyzowane.

1.7. Turystyka

Gmina Giżycko jest miejscem atrakcyjnym turystycznie ze względu na posiadanie zabytków, szlaków turystycznych, pałacyków oraz dworków. Dodatkowo Gmina przyciąga do siebie turystów ze względu na piękno natury.

1.7.1. Zabytki

Według danych z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie (stan na 12.08.2025) na terenie Gminy Giżycko znajduje się 21 zabytków nieruchomych oraz 3 zabytki archeologiczne.

Zabytki znajdując się na terenie Gminy Giżycko przedstawione zostały w tabeli.

Tabela 18. Zabytki znajdujące się na terenie Gminy Giżycko

Obiekt	Miejscowość	Data wpisu do rejestru
ZABYTKI NIERUCHOME		
chata	Bogacko	15.11.1967
kościół rzymskokatolicki	Doba	15.11.1967

Obiekt	Miejscowość	Data wpisu do rejestru
cmentarz ewangelicki	Doba	15.05.1986
kaplica grobowa (mauzoleum)	Doba	18.03.1983
park pałacowy	Doba	22.06.1984
cmentarz ewangelicki	Dziewiszewo	14.03.1990
Uroczysko Las Miejski	Gajewo	27.11.2024
cmentarz ewangelicki	Kąp	15.05.1986
cmentarz komunalny	Kożuchy Wielkie	01.11.1989
cmentarz ewangelicki	Kożuchy Wielkie	01.11.1989
cmentarz ewangelicki/rodzinny	Pieczonki	11.01.1989
zespół dworsko-folwarczny	Pierkunowo	08.04.1997
park z przyległym terenem zabudowy mieszkalnej i gospodarczej	Pierkunowo	12.11.1985
dwór w zespole folwarcznym	Sołdany	23.07.1991
cmentarz ewangelicki	Spytkowo	01.04.1996
park dworski „Srebrna Góra”	Srebrna Góra	12.03.1986
cmentarz ewangelicki	Sterławki Małe	15.05.1986
cmentarz ewangelicki	Sulimy	11.01.1989
cmentarz ewangelicki	Upałty	27.11.1995
park dworski wraz z przyległym terenem zabudowy gospodarczej i mieszkalnej	Upałty Małe	31.03.1987
cmentarz ewangelicki	Wilkasy	05.03.2015
ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE		
trzy kurhany	Kamionki	20.08.2010

Obiekt	Miejscowość	Data wpisu do rejestru
grodzisko wczesnośredniowieczne	Kamionki	19.06.1999
grodzisko stożkowe	Wrony	19.06.1999

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie (dostęp: 13.10.2022).

Najbardziej atrakcyjne miejscowości pod względem zabytków to:

- miejscowość Doba – znajduje się tam późnogotycki, murowany kościół z 1574 roku, gdzie obecnie mieści się parafia rzymsko-katolicka. W miejscowości zobaczyć również można cmentarz z kaplicą rodową z 1844 roku oraz kuźnie z połowy XIX w,
- miejscowość Pierkunowo – znaleźć tam można zespół dworski składający się z dworu, domku ogrodnika, dwóch obór, spichlerza, magazynu oraz parku. Pochodzenie obiektów określa się na połowę XIX w,
- miejscowość Upałty Małe – występuje tam zespół dworsko - parkowy z dużym podwórzem gospodarczym. Położony jest na rozległym wzniesieniu. Dwór pochodzi z początku XX w. Zachowały się zabudowania inwentarskie i gospodarcze oraz zaniedbany park,
- przysiółek Srebrna Góra - ozdobą miejscowości jest piękny dwór zbudowany w 1799 r. dla Józefa Radzimińskiego. Dwór jest parterowy, nakryty dużym dachem czterospadowym. Całe założenie dworskie otoczono murem z balustradą w 1925 r. Do dworu przylega park krajobrazowy ozdobiony stawem z wysepką.

1.7.2. Szlaki turystyczne

Na terenie Gminy Giżycko znajduje się 5 szlaków turystycznych. Zalicza się do nich:

- „Trasę Ziemi Giżyckiej" (czarna) – długość szlaku 138 km. Przebieg trasy jest następujący: Giżycko, Sulimy, Pieczonki, Kruklanki, Wydminy, Lipieńskie, Miłki, Paprotki, Górko, Szymonka, Ławki, Skorupki, Rybical, Ryn, Knis, Salpik, Nakomaidy, Owczarki, Porażki, Kronowo, Bogacko, Wrony, Piękna Góra, Giżycko,

- „Sztynort" (czerwona) – długość szlaku to 58 km. Trasa przebiega przez: Giżycko, Kamionki, Doba, Radzieje, Sztynort Duży, Harsz, Pieczarki, Świdry, Giżycko,
- „Niegocińska" (niebieska) – jego długość wynosi 32 km. Trasa przebiega przez miejscowości: Giżycko, Bystry, Ruda, Rydzewo, Bogaczewo, Strzelce, Wilkasy, Giżycko,
- „Jeziorko" (zielona) – długość: 32,5 km. Do szlaku zalicza się: Giżycko, Piękna Góra, Wrony, Sterławki Małe, Jeziorko, Szczybały Giżyckie, Wilkaski, Wilkasy, Giżycko,
- „Pozezdrze" (zielona) – długość trasy to 40 km. Jej przebieg kształtuje się następująco: Giżycko, Świdry, Pieczarki, Harsz, Pozezdrze, Spytkowo, Gajewo, Giżycko.

1.7.3. Atrakcje środowiskowe

Gmina Giżycko może poszczycić się również pięknym krajobrazem, który przyciąga do siebie wielu turystów. Do miejsc, które zachwycają swym przyrodniczym pięknem zalicza się:

- Aleja Lipowa w Gajewie,
- Las Miejski w Gajewie - kompleks leśny o powierzchni 317,98 ha. Charakteryzuje się obecnością większości siedlisk Natura 2000 i niespotykanym ukształtowaniem terenu,
- „Torfowisko Spytkowo" - rezerwat został utworzony w 1958 roku pod nazwą Torfowisko Spytkowo na powierzchni 2,10 ha. W 2018 roku powiększono go do 3,70 ha i zmieniono jego nazwę na Spytkowo. Za cel ochrony rezerwatu podaje się obecnie ochronę procesów ekologicznych w ekosystemach mokradłowych,
- Rezerwat przyrody „Jezioro Kożuchy" – rezerwat zajmuje powierzchnię 30,45 ha (według aktu powołującego było to 28,16 ha). Obejmuje płytkie i silnie zarastające jezioro Kożuchy oraz otaczające je bagna i zarośla. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie miejsc lęgowych ptaków wodno-błotnych,
- Rezerwat przyrody „Wyspy na jeziorze Mamry i Kisajno" - zajmuje on powierzchnię 215,35 ha. Jest to rezerwat faunistyczny częściowy utworzony do ochrony miejsc lęgowych ptactwa, krajobrazu naturalnego

i polodowcowego, głazowisk w utworach morenowych oraz ochrony zarośli trzcinowych wokół wysp,

- Rezerwat przyrody „Perkuny" - celem rezerwatu jest zachowanie torfowiska wysokiego z naturalnymi zespołami roślinności zielnej i stanowiskiem wierzby lapońskiej. Jego zajmuje powierzchnię 2,84 ha,
- Rezerwat przyrody „Jezioro Dobskie, Fuleda" – utworzony został przez połączenie głazowiska z Jeziorem Dobskim i wyspami na nim położonymi. Zarówno pod powierzchnią wody, jak i na linii brzegowej jeziora występują liczne głazy. Na półwyspie Fuledzki Róg znajduje się m.in. okaz głazu narzutowego o obwodzie ponad 9 m i wysokości 1,90 m.

1.8. Aktywność społeczna

Aktywność społeczna mieszkańców gmin jest rozumiana jako działania i zachowania, które zmierzają do rozwiązania problemów społeczności lokalnej. Mogą to być zarówno działania zbiorowe, jednostkowe, regularne i jednorazowe, planowane oraz spontaniczne.

1.8.1 Frekwencja w wyborach

Aktywność społeczna mieszkańców rozumiana jest m.in. jako udział mieszkańców w wyborach. W analizie uwzględnione zostaną wybory do: sejmików województw, rad powiatów, rad gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu oraz jednoosobowych organów wykonawczych gmin – wójtów, burmistrzów oraz prezydentów miast.

Pierwsze w kolejności zostaną omówione wybory do sejmików województw w 2018 roku. Szczegóły odnośnie do tych wyborów przedstawia tabela.

Tabela 19. Wybory do sejmików województw w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju

	sejmiki województw		
	uprawnieni do głosowania	oddane głosy ogółem	frekwencja wyborcza
Gmina Giżycko	6 770	3 639	53,75
miasto Giżycko	23 247	11 478	49,37
powiat giżycki	45 522	23 023	50,58
województwo warmińsko-mazurskie	1 126 941	580 208	51,49
Polska	30 170 012	16 545 490	54,84

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 14.10.2022).

Wybory do sejmików województw w 2018 roku pokazały, że mieszkańcy Gminy Giżycko mieli większą frekwencję w porównaniu do innych jednostek z wyjątkiem kraju. Dodatkowo wśród analizowanych jednostek tylko miasto Giżycko miało frekwencję wyborczą mniejszą niż 50%.

Następnymi analizowanymi wyborami są wybory do rady powiatów. Dokładna analiza dotycząca tych wyborów została zaprezentowana w tabeli.

Tabela 20. Wybory do rady powiatów w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju

	rady powiatów		
	uprawnieni do głosowania	oddane głosy ogółem	frekwencja wyborcza
Gmina Giżycko	6 770	3 638	53,74
miasto Giżycko	23 212	11 466	49,40
powiat giżycki	45 487	23 007	50,58
województwo warmińsko-mazurskie	900 962	461 926	51,27

	rady powiatów		
	uprawnieni do głosowania	oddane głosy ogółem	frekwencja wyborcza
Polska	20 471 882	11 184 814	54,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 14.10.2022).

Sytuacja w przypadku wyborów do rady powiatów w 2018 roku kształtowała się bardzo podobnie jak w przypadku wyborów do sejmików.

Kolejnymi wyborami będącymi przedmiotem analizy są wybory rady gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu. Tabela przedstawia jak dokładnie kształtowała się sytuacja w tych wyborach.

Tabela 21. Wybory rady gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju

	rady gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu		
	uprawnieni do głosowania	oddane głosy ogółem	frekwencja wyborcza
Gmina Giżycko	6 773	3 643	53,79
miasto Giżycko	23 208	11 463	49,39
powiat giżycki	44 334	22 463	50,67
województwo warmińsko-mazurskie	1 101 118	568 883	51,66
Polska	29 095 469	16 041 203	55,13

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 14.10.2022).

Sytuacja w wyborach do rady gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu kształtuje się bardzo podobnie jak w przypadku wcześniej analizowanych wyborów.

Ostatnimi analizowanymi wyborami są wybory na wójta, burmistrza oraz prezydenta miasta. Dogłębna analiza tych wyborów w podziale na dwie tury znajduje się w tabeli.

Tabela 22. Wybory na wójta, burmistrza oraz prezydenta w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju

	wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast pierwsza tura wyborów		
	uprawnieni do głosowania	oddane głosy ogółem	frekwencja wyborcza
Gmina Giżycko	6 773	3 643	53,79
miasto Giżycko	23 208	11 453	49,35
powiat giżycki	45 486	23 002	50,57
województwo warmińsko-mazurskie	1 124 389	579 704	51,56
Polska	30 115 896	16 534 085	54,90
	wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast druga tura wyborów		
Gmina Giżycko	0	0	0,00
miasto Giżycko	0	0	0,00
powiat giżycki	0	0	0,00
województwo warmińsko-mazurskie	513 284	238 161	46,40
Polska	9 523 401	4 650 111	48,83

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 14.10.2022).

Tabela pokazuje, że w przypadku pierwszej tury wyborów na wójta, burmistrza oraz prezydenta sytuacja kształtuje się identycznie, jak w poprzednich analizowanych wyborach. Druga tura wyborów odbyła się wyłącznie w województwie warmińsko-mazurskim oraz kraju. Frekwencja w tej turze nie przekroczyła jednak 50% w żadnej z analizowanych jednostek.

1.8.2. Organizacje pozarządowe

Kluczowym aspektem dotyczącym aktywności społecznej jest również fakt, z jakimi organizacjami pozarządowymi współpracuje Gmina Giżycko. Liczba takich organizacji na terenie Gminy wynosi 37:

- Akademia Sportowa Łukasza Broź,
- Fundacja "Zawsze z Ludźmi",
- Fundacja Prosto,
- Fundacja Roganty,
- Giżyckie Forum Kobiet,
- Klub Sportowy "Mad Box Giżycko",
- Klub Sportowy "Wicher Wilkasy",
- Klub Sportowy "Czarny Koń-Biały Koń" - Sulimy,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Sielanka” w Spytkowie,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Wronka”,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Niezłe Ziółka” w Gajewie,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Bystre Babki”,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Dejgunek” w Sterławkach Małych,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Bogacku,
- Koło Gospodyń Wiejskich PREFABET w Wilkasach,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Mazurska Sielanka” w Upałtach,
- Kochamy Mazury - Stowarzyszenie Zwykłe,
- Lokalna Organizacja Turystyczna "Mazury",
- Mazurskie Centrum Zdrowia „Regina”,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kamionkach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Spytkowie,
- Polska Szkoła Żeglarstwa, Sportów Motorowodnych i Nurkowania,
- Spółdzielnia Socjalna VIP w Giżycku,
- Stowarzyszenie "Kożuchy - Nasz Kawałek Świata",
- Stowarzyszenie "Nasze Bogacko",
- Stowarzyszenie "Przystań Kozin",

- Stowarzyszenie Aktywni Gminy Giżycko,
- Stowarzyszenie Działek Letniskowych "Perkunowo",
- Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych "Kisajno",
- Stowarzyszenie Klub Jeździecki "Z Fasonem",
- Stowarzyszenie Kulturalno-Społeczne "Mazurska Chata",
- Stowarzyszenie Przyjazny Zakątek Na Mazurach,
- Stowarzyszenie Przystanek Giżycko,
- Stowarzyszenie Radio Taxi,
- Stowarzyszenie Użytkowników Działek Rekreacyjnych "Brzoza" w Pierkunowie,
- Stowarzyszenie Właścicieli Domów i Działek "Szczybałówka",
- Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości Konwaliowa,
- Stowarzyszenie Współwłaścicieli Domów Letniskowych "Fregata",
- Stowarzyszenie Współwłaścicieli Ośrodka Wypoczynkowego "Fregata II",
- Stowarzyszenie „Zielone Wioski”,
- Stowarzyszenie Zwykłe o Charakterze Sportowo-Kolekcjonerskim Klub Strzelecki "Gwardia",
- Stowarzyszenie Żeglarskie "Wiatrowskaz",
- Stowarzyszenie Miłośników Mazurskiej Przyrody
- Uczniowski Klub Sportowy "Basket" Wilkasy,
- Uczniowski Klub Sportowy "Trampek",
- Uczniowski Klub Sportowy Kadet w Bystrym,
- Wędkarska Grupa Wilkasy,
- Wspinaczkowy Klub Sportowy "Piżmakowe Wiewióry",
- Związek Ukraińców w Polsce Oddział Mazurski.

1.9. Finanse i administracja

Finanse oraz administracja są ważnym aspektem wpływającym na sferę społeczną danej jednostki. Konieczne w tych aspektach jest przedstawienie, jak kształtuje się budżet danej jednostki oraz jaki podmiot odpowiada za jej sprawy administracyjne.

1.9.1 Finanse

Według Raportu o stanie Gminy Giżycko dochody ogółem Gminy w 2024 roku wyniosły 70 860 327,32zł. Dochody bieżące stanowiły 86,77 % wykonanych dochodów ogółem, a dochody majątkowe 13,23%. Natomiast w kwestii wydatków, wynosiły one ogółem 65 691 298,93zł. Wydatki bieżące stanowiły 81,71% wydatków ogółem, zaś wydatki majątkowe 18,29%.

Dokładne zestawienie dochodów i wydatków Gminy w latach 2016-2024 wraz z uwzględnieniem deficytu bądź nadwyżki finansowej zostało przedstawione na wykresie.

Wykres 18. Zestawienie dochodów i wydatków Gminy Giżycko w latach 2016-2024

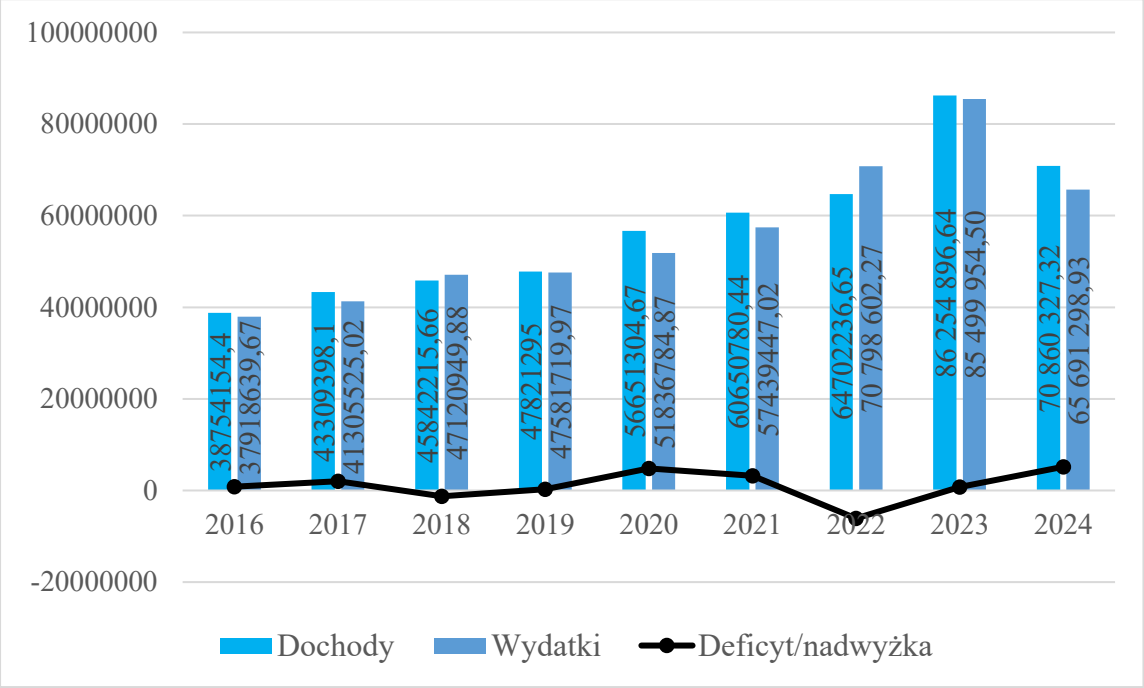

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS oraz Raportu o stanie Gminy za rok 2024 (dostęp: 29.07.2025).

W analizowanym okresie deficyt wystąpił w roku 2018 oraz 2022. W pozostałych latach dochody dominowały nad wydatkami.

Odnośnie do dochodów Gminy ważne jest również zaznajomienie się, jak kształtuje się ich struktura. Dla zachowania przejrzystości informacji na kolejnym wykresie przedstawiono dane za 2024 rok.

Wykres 19. Struktura kształtowania się dochodów Gminy Giżycko w 2024 roku

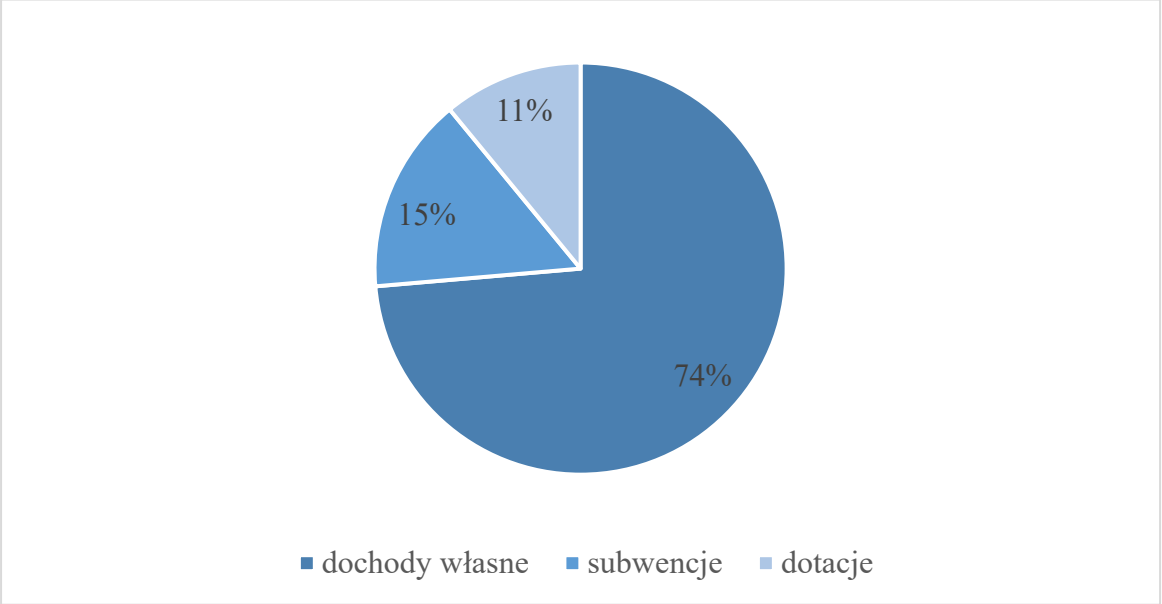

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raport o stanie Gminy Giżycko 2024.

Dochody Gminy prawie głównie pochodzą z dochodów własnych. Subwencje stanowią 15% dochodów ogółem, natomiast najmniejszy udział w dochodach ogółem dotacje.

Ważnym aspektem finansowym jest również fakt jak plasują się dochody i wydatki w działach zgodnych z klasyfikacją budżetową. Tabele przedstawiają, jak wygląda takowe zestawienie w latach 2016-2023.

Tabela 23. Struktura dochodów w Gminie Giżycko w latach 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ogółem	38 754 154,40	43 309 398,10	45 842 215,66	47 821 295,00	56 651 304,67	60 650 780,44	64 702 236,65	86 254 896,64
rolnictwo i łowiectwo	863 657,70	736 718,16	746 056,57	1 640 174,40	1 630 794,30	1 641 354,90	2 235 298,40	6 775 229,73
transport i łączność	1 198 449,90	1 843 089,59	1 090 471,05	432 773,33	3 959 057,27	1 537 208,95	4 036 092,69	19 994 774,64
gospodarka mieszkaniowa	897 324,86	2 102 183,64	883 035,04	582 794,40	2 669 106,93	3 697 819,90	969 417,52	2 247 739,78
działalność usługowa	8 339,00	9 050,00	7 650,00	8 400,00	8 333,34	9 027,79	9 061,12	11 596,31
administracja publiczna	399 221,47	164 340,27	576 061,12	280 600,10	253 954,91	343 714,89	812 713,03	348 432,50
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony praw oraz sądownictwa	12 847,96	1 700,00	119 388,29	122 994,35	118 072,54	8 379,45	1 774,00	154 988,59
obrona narodowa	0,00	858,04	5 631,12	2 301,70	0,00	0,00	2 347,68	1 188,48
bezpieczeństwo publiczne i ochrona	9 688,08	1 548,30	193 443,11	77 000,00	50 000,00	200 000,00	687 796,00	54 880,00
dochody od osób prawnych,	16 793 986,23	17 059 925,48	19 458 188,37	20 071 267,15	20 738 230,18	24 934 411,85	27 447 463,96	28 883 941,32

od osób fizycznych i od innych jednostek								
różne rozliczenia	7 999 553,69	8 748 966,68	8 931 962,02	9 662 725,04	10 294 691,34	11 908 724,13	10 215 878,22	12 448 402,36
oświata i wychowanie	624 240,64	617 164,67	1 213 712,92	1 796 583,72	877 212,52	915 091,60	1 529 707,09	10 142 310,83
ochrona zdrowia	146,40	256,20	288,05	374,00	338,00	14 641,42	364,00	300,00
pomoc społeczna	8 623 119,88	869 851,02	802 694,79	781 191,79	840 187,68	973 452,45	5 067 426,56	799 939,35
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	23 363,84	74 097,51	141 186,76	194 403,28	48 300,00	2 537 127,20	145 061,23
edukacyjna opieka wychowawcza	168 851,50	159 206,06	133 475,50	81 380,91	68 313,95	54 258,97	50 556,12	54 041,46
rodzina	-	9 204 035,50	8 818 646,74	10 314 632,00	12 029 271,16	12 037 565,93	6 938 451,88	3 576 244,02
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 152 485,38	1 558 883,86	2 660 602,76	1 816 343,28	2 226 249,12	652 136,53	258 540,12	601 633,04
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,00	208 212,29	126 810,70	6 165,07	476 465,57	1 674 691,68	1 714 921,06	0,00
kultura fizyczna	2 241,71	44,50	0,00	2 407,00	216 622,58	0,00	187 300,00	14 193,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 29.07.2025).

Tabela 24. Struktura wydatków w Gminie Giżycko w latach 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ogółem	37 918 639,67	41 305 525,02	47 120 949,88	47 581 719,97	51 836 784,87	57 439 447,02	70 798 602,27	85 499 954,50
rolnictwo i łowiectwo	1 716 223,59	1 960 945,24	2 124 234,58	1 978 198,29	869 651,97	3 885 111,82	2 795 753,52	7 102 620,12
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	790 704,50	625 358,06	656 789,34	691 547,18	68 053,69	0,00	0,00	0,00
transport i łączność	4 935 813,54	5 609 468,28	5 448 363,76	5 110 590,40	10 698 350,94	5 482 371,69	16 617 475,53	24 231 850,05
turystyka	13 000,00	16 682,80	12 426,00	12 427,50	12 562,50	21 350,43	12 868,50	12 826,50
gospodarka mieszkaniowa	677 787,76	509 818,01	554 697,14	654 626,93	410 061,49	3 403 499,47	2 261 321,70	2 551 860,51
działalność usługowa	138 108,95	181 240,68	164 092,75	144 364,88	133 570,98	186 813,04	205 168,54	272 909,13
administracja publiczna	3 718 674,97	4 026 961,49	5 176 839,46	4 621 409,88	4 616 689,59	4 917 434,51	6 091 256,67	7 089 344,74
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony praw oraz sądownictwa	12 847,96	1 700,00	120 858,49	122 994,35	118 072,54	8 379,45	1 774,00	154 988,59
obrona narodowa	0,00	2 948,87	4 277,47	1 697,20	141,16	0,00	3 536,16	500,00

bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	176 958,46	180 672,32	553 177,07	719 214,73	228 025,18	402 957,69	947 767,05	272 661,03
obsługa długu publicznego	211 844,09	193 516,89	221 520,03	253 133,61	191 295,84	143 643,78	392 990,56	895 199,93
różne rozliczenia	12 451,50	0,00	0,00	0,00	0,00	1 460 000,00	0,00	0,00
oświata i wychowanie	10 328 201,48	10 488 474,36	12 809 155,63	12 101 929,70	11 557 219,70	13 947 264,55	18 207 225,25	27 325 775,62
ochrona zdrowia	235 436,10	273 843,30	281 322,08	238 171,96	236 320,11	317 065,23	305 062,90	506 062,36
pomoc społeczna	10 134 142,17	2 423 258,19	2 237 583,63	2 294 768,35	2 230 512,32	2 442 812,35	6 588 540,40	2 714 183,45
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	28 163,84	78 080,37	111 510,88	167 477,21	48 443,92	2 420 731,25	380 698,24
edukacyjna opieka wychowawcza	392 387,92	340 016,69	254 836,60	231 230,61	157 585,52	265 973,79	131 648,85	140 664,83
rodzina	-	9 298 458,39	8 901 661,31	10 409 731,36	12 143 503,76	12 326 441,58	7 304 253,32	4 101 236,37
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 389 907,18	2 478 531,87	5 393 356,80	3 802 420,12	3 587 574,52	3 967 018,09	2 641 614,14	3 875 011,29
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 751 901,90	2 439 668,47	1 946 334,92	3 573 800,98	4 202 348,70	3 704 916,52	3 718 252,02	3 708 291,92
kultura fizyczna	282 247,60	225 797,27	181 342,45	507 951,06	207 767,15	507 949,11	151 361,91	163 269,82

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 29.07.2025).

Wydatki w Gminie Giżycko z roku na rok wzrastały. Największe wydatki Gmina poniosła na oświatę i wychowanie oraz rodzinę. Dochody, podobnie jak wydatki, z roku na rok wzrastały. Największe wpływy przyniosły Gminie dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek.

1.9.2. Administracja

Siedzibą Urzędu Gminy jest miasto Giżycko. Na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Gmina Giżycko realizuje:

- zadania własne wynikające z wyżej wymienionej ustawy,
- zadania z zakresu administracji rządowej zlecone odrębnymi ustawami,
- zadania na podstawie porozumień z powiatem w celu realizacji zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych.

1.10. Analiza SWOT

W celu zebrania i uporządkowania informacji oraz wniosków wynikających z diagnozy sytuacji przestrzennej Gminy Giżycko należy dokonać analizy SWOT. Dokładna analiza znajduje się w tabeli.

Tabela 25. Analiza SWOT wymiaru społecznego

Mocne strony	Słabe strony
• Wzrost liczby mieszkańców Gminy • Wzrost gęstości zaludnienia • Zmiana przyrostu naturalnego na dodatni • Dodatnie saldo migracji • Dobry stopień dostępności przedszkoli • Dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3 • Rozbudowana pomoc społeczna • Obowiązywanie programów społecznych • Atrakcyjna oferta kulturalna • Wzrost zainteresowania czytelnictwem • Rozbudowana infrastruktura sportowa • Dostęp do świetlic wiejskich na terenie Gminy • Duża liczba zabytków • Przebieg szlaków turystycznych przez teren Gminy • Atrakcyjność środowiska naturalnego • Stosunkowo dobra frekwencja wyborcza • Duża liczba organizacji pozarządowych • stosunkowo duży udział dochodów własnych w dochodach Gminy • występowanie nadwyżki finansowej w budżecie Gminy (z wyjątkiem roku 2018 i 2024)	• Zjawisko starzenia się społeczeństwa • Niskie wartości współczynnika skolaryzacji brutto • Mało rozbudowana ochrona zdrowia • Mało rozbudowane bezpieczeństwo publiczne
Szanse	**Zagrożenia**
• Zewnętrzne źródła finansowania, w tym perspektywa finansowa UE 2021-2027 • Dalszy wzrost liczby mieszkańców	• Następstwa związane z pandemią COVID-19 • Zjawisko starzenia się społeczeństwa

Źródło: opracowanie własne.

Rozdział 2. Wymiar gospodarczy

2.1. Potencjał gospodarczy

Do kluczowych czynników rozwoju jednostek terytorialnych należy potencjał gospodarczy. W skład potencjału gospodarczego zalicza się między innymi: stowarzyszenia, do jakich należy jednostka, dochody własne gmin, aktywność zawodową mieszkańców, lokalny rynek pracy, rodzaj przedsiębiorczości oraz atrakcyjność środowiska naturalnego.

2.1.1. Stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego

Gmina Giżycko jest członkiem ważnych dla rozwoju Gminy stowarzyszeń oraz związków. Do takich stowarzyszeń i związków należą:

- Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich z siedzibą w Giżycku – przynależność na podstawie uchwały nr 184/98 Rady Gminy Giżycko z dnia 19 czerwca 1998 r. w sprawie desygnowania przedstawiciela Gminy Giżycko do Rady Fundacji Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich w Giżycku. Fundacja działa na rzecz wprowadzania właściwej dla środowiska gospodarki odpadowej. Dodatkowo fundacja popiera projekty mające na celu ochronę powietrza i zastosowanie alternatywnych źródeł energii,
- Stowarzyszenie „Zielona Energia na Mazurach" z siedzibą w Giżycku – przynależność na podstawie uchwały nr 113/99 Rady Gminy Giżycko z dnia 23 grudnia 1999 r. w sprawie utworzenia stowarzyszenia gmin i powiatów pod nazwą „Zielona energia na Mazurach". Celem działań, które podejmuje stowarzyszenie, jest ograniczenie kosztów produkcji energii cieplnej poprzez modernizację infrastruktury, ale także poprzez zwiększanie produkcji ciepła z odnawialnych źródeł energii,
- „Mazurski Związek Międzygminny - Gospodarka Odpadami" z siedzibą w Giżycku – przynależność na podstawie uchwały nr XIII/128/03 Rady Gminy Giżycko z dnia 28 listopada 2003 r. w sprawie utworzenia związku międzygminnego i przyjęcia jego statutu. Do zadań Związku należy wspólne planowanie i wykonywanie zadań z zakresu ochrony środowiska, w tym głównie dbanie o czystość i porządek na terenie obejmującym granice administracyjne gmin-członków Związku,
- „Związek Stowarzyszeń na Rzecz Rozwoju Gmin Północnego Obszaru Wielkich Jezior Mazurskich" z siedzibą w Węgorzewie – przynależność na podstawie uchwały

nr XXXVI/363/06 Rady Gminy Giżycko z dnia 31 marca 2006 r. o przystąpieniu do Związku. Celem Związku jest propagowanie zasad zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, m.in. poprzez opracowanie Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich i wspieranie działań na rzecz jej realizacji,

- Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Rybackiej „Wielkie Jeziora Mazurskie" – przynależność na podstawie uchwały nr XXXV/396/09 Rady Gminy Giżycko z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie przystąpienia do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie". Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz zasad zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i rybackich, m.in. poprzez opracowanie i wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju oraz promocję obszarów wiejskich i rybackich,
- Stowarzyszenie „Wielkie Jeziora Mazurskie 2020" – przynależność na podstawie uchwały nr XLI/470/2014 Rady Gminy Giżycko z dnia 27 października 2014 r. w sprawie przystąpienia Gminy do stowarzyszenia p.n. „Wielkie Jeziora Mazurskie 2020". Do celów tego stowarzyszenia zaliczyć można m.in.: wspieranie członków w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania, ochronę wspólnych interesów członków Stowarzyszenia oraz wspieranie idei samorządności lokalnej i regionalnej,
- Związek Gmin Wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego – przynależność na podstawie uchwały Nr XLIII/467/2018 z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie przystąpienia do stowarzyszenia o nazwie Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej. Do zadań Związku należy m.in.: reprezentowanie interesów gmin członkowskich wobec władz administracji rządowej i samorządowej oraz realizacja zadań przekraczających możliwości organizacyjne gmin członkowskich,
- Związek Stowarzyszeń na Rzecz Rozwoju Gmin Północnego Obszaru Wielkich Jezior Mazurskich (LGD9) – przynależność na podstawie uchwały nr XXXVI/363/2006 z dnia 31 marca 2006 r. w sprawie przystąpienia do „Związku Stowarzyszeń na Rzecz Rozwoju Gmin Północnego Obszaru Wielkich Jezior Mazurskich". Do celów związku zaliczyć można chociażby współdziałanie na rzecz przygotowania wsi i jej mieszkańców do jak najskuteczniejszego funkcjonowania w ramach Unii Europejskiej,
- Spółki Wodne – przynależność na podstawie uchwały nr XXXVII/428/2014 z dnia 11 czerwca 2014 roku w sprawie przystąpienia Gminy Giżycko do Gminnej Spółki Wodnej Giżycko. Celem działalności spółki jest m.in.: wykonanie, utrzymanie

i eksploatacja urządzeń wodnych oraz prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej na terenie jej działania,

- Stowarzyszenia „Związek Samorządów Polskich” – na podstawie uchwały Nr XXXIX/416/2021 z dnia 29.09.2021 roku w sprawie przystąpienia Gminy Giżycko do stowarzyszenia Związek Samorządów Polskich.

2.1.2. Dochody własne

Kluczowym czynnikiem, decydującym o potencjale gospodarczym są również dochody własne, jakimi dysponuje Gmina Giżycko. Czynnik ten pokazuje jakie są możliwości inwestycyjne danej jednostki terytorialnej i tym samym decyduje o jej atrakcyjności, ponieważ pokazuje, że potrafi przyciągnąć na swoje tereny inwestorów. Czym większa jest wartość tego współczynnika, tym atrakcyjność danej jednostki jest większa.

Udział dochodów własnych został już wspomniany w poprzednich rozważaniach niniejszego opracowania, jednakże w tym podrozdziale zostanie on poddany głębszej analizie, w kolejnej tabeli.

Na podstawie analizy danych stwierdzono, że udział dochodów własnych w okresie 2016-2022 kształtował się w przedziale od 49% do 52%, a co za tym idzie udział dochodów własnych Gminy Giżycko można uznać za akceptowalny względem dochodów ogółem. W roku 2023 udział dochodów własnych wyniósł 38,51%, co było spowodowane wzrostem dochodów ogółem.

Tabela 26. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem Gminy Giżycko w latach 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
dochody ogółem	38 754 154,40	43 309 398,10	45 842 215,66	47 821 295,00	56 651 304,67	60 650 780,44	64 702 236,65	86 254 896,64
dochody własne	20 119 825,06	21 671 482,31	22 557 945,76	23 717 227,99	29 593 336,06	31 228 815,61	32 306 734,71	33 217 912,05
udział dochodów własnych w dochodach ogółem	51,92%	50,04%	49,21%	49,60%	52,24%	51,49%	49,93%	38,51%

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 29.07.2025).

2.1.4. Przedsiębiorczość

Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Giżycko roku systematycznie rośnie. Sytuacja ta została zaprezentowana graficznie na wykresie.

Wykres 20. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Giżycko w latach 2016-2024

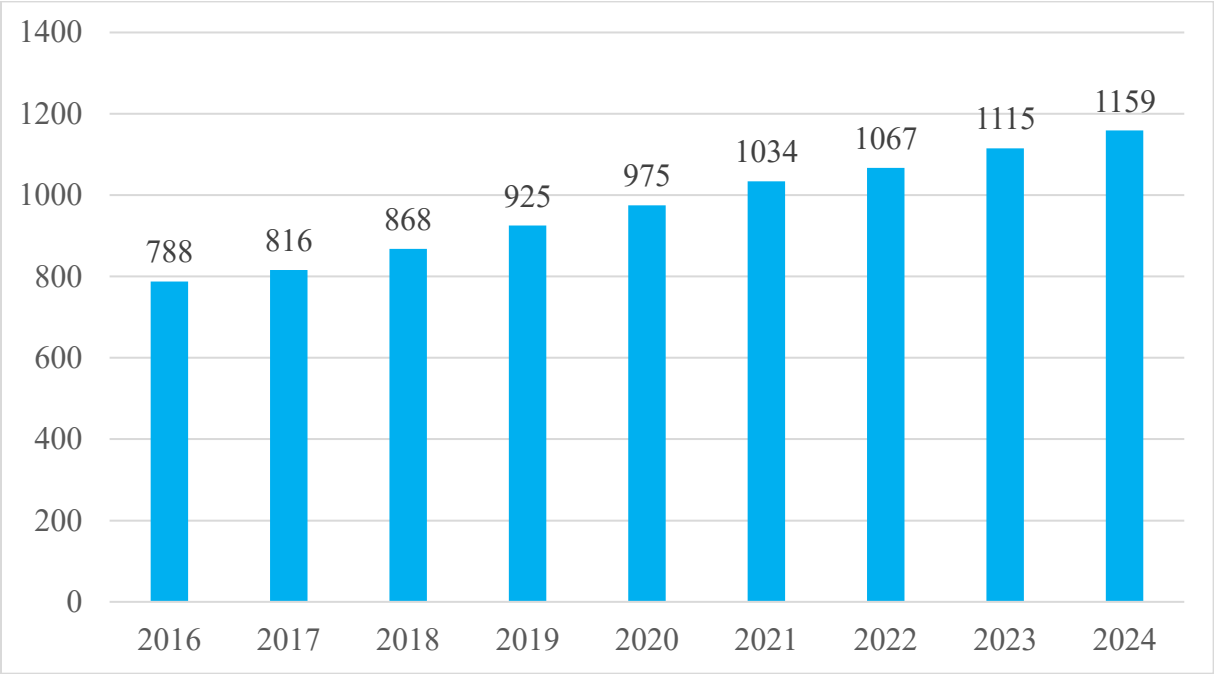

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 29.07.2025).

Ważnym aspektem jest również podział podmiotów gospodarczych ze względu na klasę wielkości. Przedsiębiorstwa można podzielić na:

- mikroprzedsiębiorstwa – zatrudniają od 0 do 9 osób,
- małe przedsiębiorstwa – liczba pracowników od 10 do 49,
- średnie przedsiębiorstwa – liczą sobie od 50 osób do 249 zatrudnionych osób,
- duże przedsiębiorstwa – posiadają powyżej 250 pracowników.

Dokładne zestawienie liczby podmiotów gospodarczych z uwzględnieniem wspomnianego podziału zostało przedstawione w tabeli.

Tabela 27. Liczba podmiotów gospodarczych wg klas wielkości w Gminie Giżycko w latach 2016-2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ogółem	788	816	868	925	975	1 034	1 067	1 115	1 159
0-9	745	772	824	882	929	988	1 021	1 071	1 117
10-49	35	35	36	35	38	38	38	36	33
50-249	7	8	7	7	7	7	7	7	8
>250	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 29.07.2025).

W Gminie Giżycko dominują mikroprzedsiębiorstwa. W 2024 r. ich struktura w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych wyniosła 96,38%. Atutem Gminy jest fakt, że posiada ona duże przedsiębiorstwo, które zwiększa możliwości mieszkańców na znalezienie tam pracy.

Dla rozwoju Gminy ważnym aspektem jest fakt czy przedsiębiorstwa pochodzą z sektora prywatnego czy publicznego. Zestawienie to zaprezentowano w tabeli.

Tabela 28. Przedsiębiorstwa z podziałem na sektor prywatny i publiczny w latach 2016-2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
sektor publiczny	13	13	12	9	9	9	13	13	12
sektor prywatny	770	803	853	914	965	1 024	770	803	853

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 29.07.2025).

Na terenie Gminy Giżycko dominują przedsiębiorstwa z sektora prywatnego. W 2024 r. udział sektora prywatnego w ogólnej liczbie przedsiębiorstw wynosił 98,62%.

Kolejnym elementem związanym z przedsiębiorczością jest również wyodrębnienie sektorów gospodarki na terenie Gminy Giżycko. Element ten oparty został na Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). PKD jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem rodzajów działalności gospodarczych, wykonywanych przez podmioty gospodarcze działające na rynku. Zestawienie przedsiębiorstw z podziałem na PKD w Gminie Giżycko w latach 2016-2024 zostało przedstawione w tabeli.

Tabela 29. Liczba podmiotów gospodarczych według sekcji PKD w Gminie Giżycko w latach 2016-2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ogółem	788	816	868	925	975	1 034	1 067	1 115	1 159
Sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	39	38	33	35	38	41	44	44	42
Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	5	5	4	4	4	4	5	5	6
Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe	81	86	84	85	95	100	104	106	104
Sekcja D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	1	1	1	1	0	0	0	0
Sekcja E – dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami	4	4	4	4	4	5	5	5	5
Sekcja F – budownictwo	102	105	118	131	141	142	152	159	166
Sekcja G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	176	179	174	175	184	186	187	190	186
Sekcja H – transport i gospodarka magazynowa	37	37	40	50	53	49	49	47	51
Sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	54	58	62	71	70	83	82	96	106

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Sekcja J – informacja i komunikacja	13	11	11	14	9	14	17	20	28
Sekcja K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	13	14	14	15	15	16	15	19
Sekcja L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	17	16	19	17	22	26	27	23	28
Sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	58	63	66	70	77	87	91	98	103
Sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	47	40	50	57	59	68	65	68	72
Sekcja O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Sekcja P - edukacja	24	23	28	29	31	32	39	37	35
Sekcja Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna	51	59	75	83	82	85	88	92	95
Sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	26	26	24	22	24	25	24	28	29
Sekcja S i T – pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników oraz produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	39	50	55	56	59	64	64	71	73

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 29.07.2025).

Do największych grup branżowych wg klasyfikacji PKD w Gminie Giżycko należy działalność z kategorii: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych i motocykli (sekcja G) oraz budownictwo (sekcja F).

Do pełnej oceny przedsiębiorczości na terenie Gminy Giżycko konieczne jest również porównanie ilości przedsiębiorstw na tle innych jednostek administracyjnych, tj. miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz Polski, co zaprezentowano w następnej tabeli.

Tabela 30. Podmioty gospodarcze prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Giżycko	94,4	97,3	103,2	108,7	114,0	121,0	122,8	125,5	128,5
miasto Giżycko	114,6	115,8	116,9	120,3	127,5	131,4	135,3	139,0	142,2
powiat giżycki	97,4	98,7	101,3	105,1	111,9	116,5	120,1	123,4	126,4
województwo warmińsko-mazurskie	86,5	87,4	89,0	92,7	98,4	102,4	105,3	108,5	111,3
Polska	110,3	112,1	113,6	117,5	122,4	127,6	132,3	136,8	141,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 29.07.2025).

Analiza wykazała, że podobnie w jak innych jednostkach, w Gminie Giżycko wzrasta liczba podmiotów gospodarczych, co pozytywnie wpływa na rozwój Gminy.

2.1.5. Rynek pracy

Rynek pracy na terenie Gminy Giżycko kształtowany jest prawie w całości przez sektor prywatny (prawie 99%).

Aktywność ekonomiczna wyróżnia ludność w podziale na:

- osoby pracujące,
- zarejestrowanych bezrobotnych,
- biernych zawodowo.

Osoby pracujące za wykonaną pracę otrzymują zarobek (w formie wynagrodzenia za pracę) lub dochód. Do pracujących zalicza się m.in.:

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy,
- osoby wykonujące pracę nakładczą, agentów,
- osoby pracujące na własny rachunek,
- członków spółdzielni rolniczej oraz duchownych.

Liczba osób pracujących na terenie Gminy Giżycko w latach 2016-2024 została przedstawiona w tabeli.

Tabela 31. Liczba osób pracujących w Gminie Giżycko w latach 2016-2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ogółem	1 169	1 235	1 308	1 190	1 227	1 198	3 329	3 437	3 518
mężczyźni	718	730	779	714	717	667	1 857	1 912	1 953
kobiety	451	505	529	476	510	531	1 472	1 525	1 565

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 29.07.2025).

Dane dla lat 2016-2021 uwzględniały liczbę osób bezrobotnych na terenie samej badanej gminy, natomiast od roku 2022 uwzględniana jest liczba osób bezrobotnych będących mieszkańcami gminy, w związku z tym w Gminie Giżycko wystąpiła duża różnica wartości wskaźnika między rokiem 2021 a 2022.

W każdym badanym okresie liczba pracujących mężczyzn przewyższała liczbę kobiet.

W przypadku osób pracujących warto również zwrócić uwagę jak wygląda sytuacja osób pracujących na 1000 ludności ogółem oraz pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym. Wspomniane zagadnienie przedstawione zostało na wykresie.

Wykres 21. Liczba pracujących na 1000 ludności ogółem oraz liczba pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Giżycko w latach 2016-2021

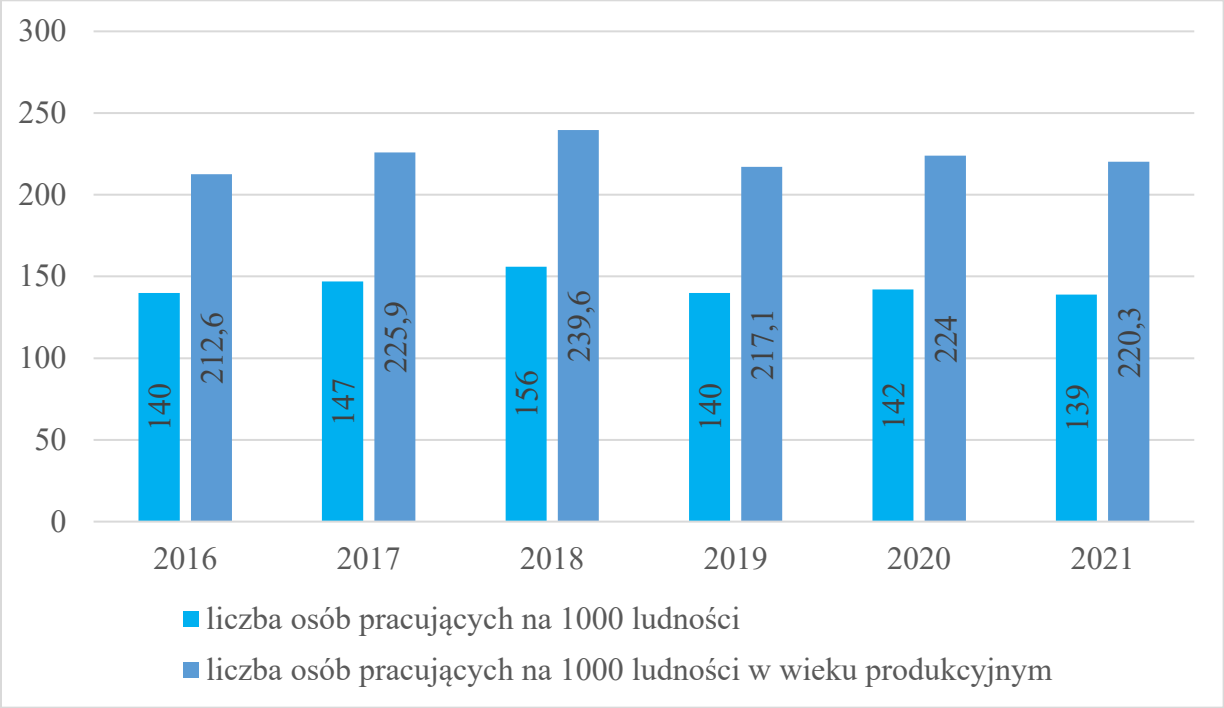

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 24.10.2022).

Zarówno w przypadku liczby osób pracujących na 1000 ludności, jak i liczby osób pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym sytuacja kształtuje się podobnie. W obu przypadkach występowały wahania wartości wskaźników. Jednakże w odniesieniu do liczby osób pracujących na 1000 ludności zanotowano spadek, a w przypadku liczby osób pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym zauważalny jest wzrost.

Następną z analizowanych grup są bezrobotni. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotnym jest osoba:

- która ukończyła lat 18 i nie osiągnęła wieku emerytalnego,
- niezatrudniona i niewykonująca innej pracy zarobkowej,
- zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu prac,
- zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania powiatowym urzędzie pracy,
- poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Bezrobocie możemy podzielić na jawne (rejestrowane) oraz utajnione (ukryte). W skład bezrobocia jawnego wchodzą osoby, które zgłosiły się do urzędu pracy i są zarejestrowane jako osoby bezrobotne. Natomiast bezrobocie ukryte są to osoby nieaktywne zawodowo, ale przy tym są nieobjęte ewidencją z powodu niezarejestrowania w powiatowych urzędach pracy.

Wszelkie statystki zawierają jedynie bezrobocie jawne, co przyczynia się do tego, że nie obrazują one w pełni stanu faktycznego bezrobocia.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie Gminy Giżycko w latach 2016-2024 przedstawiona została w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju.

Tabela 32. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy na terenie Gminy Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem, województwem oraz krajem w latach 2016-2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ogółem									
Gmina Giżycko	403	280	252	244	286	195	215	214	219
miasto Giżycko	1 217	860	749	709	888	646	679	705	666
powiat giżycki	2 532	1 849	1 577	1 565	1 905	1 428	1 468	1 487	1 487
województwo warmińsko-mazurskie	73 079	60 003	53 141	45 731	51 475	42 567	41 069	39 317	38 879
Polska	1 335 155	1 081 746	968 888	866 374	1 046 432	895 203	812 301	788 229	786 179
kobiety									
Gmina Giżycko	242	160	141	134	150	101	109	117	103
miasto Giżycko	668	495	425	406	477	358	365	359	324
powiat giżycki	1 423	1 080	929	908	1 037	810	791	770	737
województwo warmińsko-mazurskie	39 627	33 817	30 694	26 509	28 435	24 019	22 541	20 986	20 383
Polska	712 227	595 530	542 642	479 415	561 606	481 935	436 409	414 936	405 806

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
mężczyźni									
Gmina Giżycko	161	120	111	110	136	94	106	97	116
miasto Giżycko	549	365	324	303	411	288	314	346	342
powiat giżycki	1 109	769	648	657	868	618	677	717	750
województwo warmińsko-mazurskie	33 452	26 186	22 447	19 222	23 040	18 548	18 528	18 331	18 496
Polska	622 928	486 216	426 246	386 959	484 826	413 268	375 892	373 293	380 373
osoby bezrobotne zarejestrowane do 30 roku życia									
Gmina Giżycko	113	80	78	72	80	55	56	61	66
miasto Giżycko	291	176	186	174	233	157	180	170	150
powiat giżycki	684	447	432	422	527	380	408	387	400
województwo warmińsko-mazurskie	19 797	15 707	14 224	12 324	13 466	10 658	10 361	9 378	9 443
Polska	363 901	282 366	251 994	222 972	271 158	210 910	194 496	189 674	187 687
osoby bezrobotne zarejestrowane powyżej 50 roku życia									
Gmina Giżycko	122	81	92	73	80	53	67	54	67

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
miasto Giżycko	385	288	237	219	252	201	174	200	208
powiat giżycki	779	599	515	478	547	428	405	422	438
województwo warmińsko-mazurskie	21 043	17 099	15 089	13 062	14 179	12 004	11 226	11 069	10 910
Polska	376 948	298 561	262 704	235 672	268 763	240 814	218 918	211 317	211 653
długotrwale bezrobotni									
Gmina Giżycko	167	127	95	85	109	81	73	78	85
miasto Giżycko	628	450	323	259	336	302	266	305	284
powiat giżycki	1 281	917	682	583	764	685	617	635	637
województwo warmińsko-mazurskie	41 447	33 671	27 869	22 439	25 491	22 744	19 640	18 546	18 425
Polska	747 623	594 789	507 235	432 438	515 776	506 454	419 680	385 871	381 777

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 29.07.2025).

W Gminie Giżycko ogólna liczba bezrobotnych w analizowanym okresie malała do 2020 roku co może to wynikać z faktu, że w tym czasie panowała pandemia COVID-19. W kolejnych latach wartość wskaźnika zmieniała się sinusoidalnie.

Bezrobocie długotrwałe występuje w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotna przez okres powyżej 12 miesięcy. Bezrobocie długotrwałe w każdej z jednostek z roku na rok malało za wyjątkiem roku 2020.

Kluczowym aspektem w przypadku lokalnego rynku pracy jest udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem giżyckim, województwem warmińsko-mazurskim oraz krajem, w latach 2016-2024.

Tabela 33. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem, województwem oraz krajem w latach 2016-2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Giżycko	7,3	5,1	4,6	4,5	5,4	3,7	4,1	4,0	4,0
miasto Giżycko	6,7	4,8	4,2	4,1	5,3	4,0	4,3	4,6	4,4
powiat giżycki	7,0	5,2	4,5	4,5	5,8	4,4	4,6	4,8	4,8
województwo warmińsko mazurskie	8,1	6,7	6,0	5,2	6,2	5,2	5,1	4,9	4,9
Polska	5,6	4,6	4,2	3,8	4,6	4,0	3,7	3,6	3,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 30.07.2025).

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym do roku 2019 kształtuje się malejąco we wszystkich analizowanych jednostkach. W roku 2020 odnotowano wzrosty w stosunku do lat poprzednich, co może wynikać trwającej wówczas pandemii COVID-19. Finalnie do roku 2024 wartość wskaźnika ponownie zmalała.

2.2. Analiza SWOT

W celu zebrania i uporządkowania informacji oraz wniosków wynikających z diagnozy sytuacji gospodarczej Gminy Giżycko należy dokonać analizy SWOT. Dokładna analiza znajduje się w tabeli.

Tabela 34. Analiza SWOT wymiaru gospodarczego

Mocne strony	Słabe strony
• Członkostwo w wielu ważnych dla rozwoju Gminy stowarzyszeniach oraz związkach • Stosunkowo duży udział dochodów własnych w dochodach Gminy • Wzrost dochodów własnych • Wzrost liczby podmiotów gospodarczych • Funkcjonowanie dużego przedsiębiorstwa na terenie Gminy • Spadek liczby osób bezrobotnych	• Małe zróżnicowanie sektorowe przedsiębiorstw • Mała liczba małych i średnich przedsiębiorstw • Duży udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych
Szanse	**Zagrożenia**
• Zewnętrzne źródła finansowania, w tym nowa perspektywa finansowa UE 2021-2027 • Działanie w porozumieniu z członkami stowarzyszeń międzygminnych • Dalszy spadek bezrobocia • Tworzenie nowych miejsc pracy • Zwiększenie aktywności zawodowej kobiet • Przynależność do Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	• Następstwa związane z pandemią COVID-19 • Wzrost inflacji • Konflikt na Ukrainie

Źródło: opracowanie własne.

Rozdział 3. Wymiar przestrzenny

3.1. Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina Giżycko położona jest w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie giżyckim. Graniczy z następującymi gminami: Giżycko (gmina miejska), Kruklanki, Miłki, Ryn i Wydminy w powiecie giżyckim oraz z gminą Kętrzyn w powiecie kętrzyńskimi, a także gminami Pozezdrze i Węgorzewo w powiecie węgorzewskim. Powierzchnia Gminy wynosi 297,06 km^2.

Położenie Gminy Giżycko znajduje się na poniższych mapach.

Mapa 1. Lokalizacja Gminy Giżycko na mapach powiatu giżyckiego oraz województwa warmińsko-mazurskiego

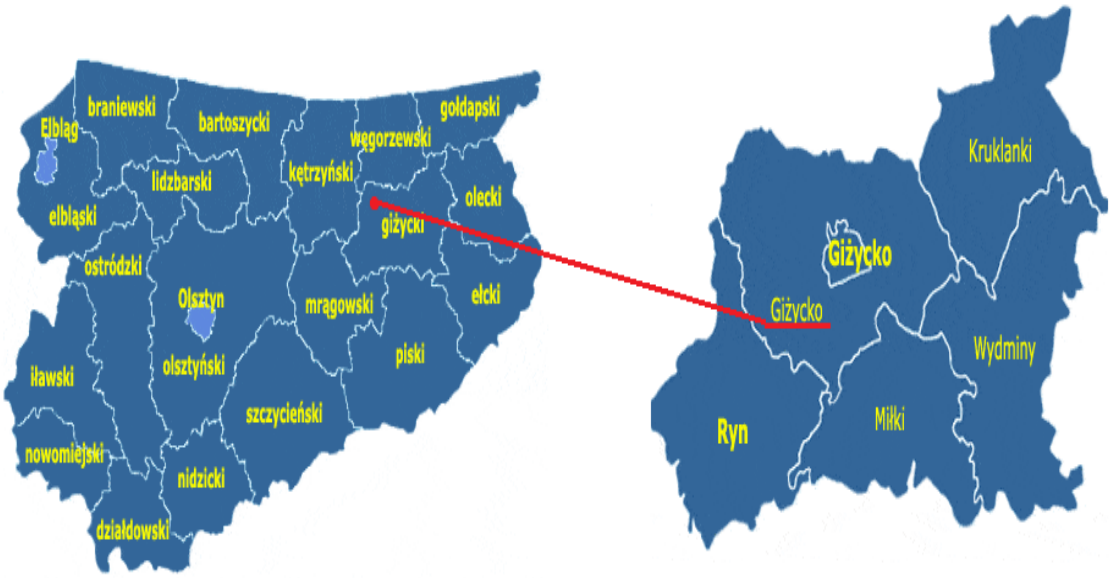

Źródło: opracowanie własne na podstawie: http://gminy.pl/.

Gmina podzielona jest na 27 sołectw. Zalicza się do nich m.in.: Antonowo, Bogacko, Bogaczewo, Bystry, Doba, Gajewo, Grajwo, Guty, Kąp, Kamionki, Kozin, Kożuchy Wielkie, Kruklin, Pieczonki, Pierkunowo, Sołdany, Spytkowo, Sterławki Małe, Sulimy, Szczybały Giżyckie, Świdry, Upałty, Upałty Małe, Wilkaski, Wilkasy, Wronka, Wrony.

3.2. Uwarunkowania przestrzenne i mieszkaniowe

3.2.1. Uwarunkowania przestrzenne

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, ład przestrzenny stanowi jedno z zadań własnych gminy. Realizacja tego zadania opiera się głównie na uchwaleniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego bądź wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Gmina Giżycko posiada następujące dokumenty planistyczne dotyczące zagospodarowania przestrzennego:

- Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennych zagospodarowania Gminy Giżycko,
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W związku z uchwaleniem ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, gminy mają obowiązek sporządzić plan ogólny. Gmina Giżycko podjęła uchwałę nr LXXIX/788/2024 Rady Gminy Giżycko z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Giżycko.

Dokument musi zostać opracowany najpóźniej do 30 czerwca 2026 roku (zgodnie z aktualnym stanem prawnym, na dzień sporządzania Diagnozy), obowiązującym dokumentem planistycznym w czasie tworzenia Diagnozy Gminy Giżycko pozostaje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wprowadzone uchwałą nr LXII/626/2023 Rady Gminy Giżycko z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Giżycko.

Kolejnymi dokumentami planistycznymi dla Gminy Giżycko są Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego. Według danych z Rejestru aktów planowania przestrzennego znajdującego się w Systemie Informacji Przestrzennej Gmina Giżycko posiada 92 Miejscowe Plany Zagospodarowania. Tereny, które objęte zostały Miejscowymi Planami Zagospodarowania przedstawia rysunek.

Rysunek 1. Tereny w Gminie Giżycko objęte Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego

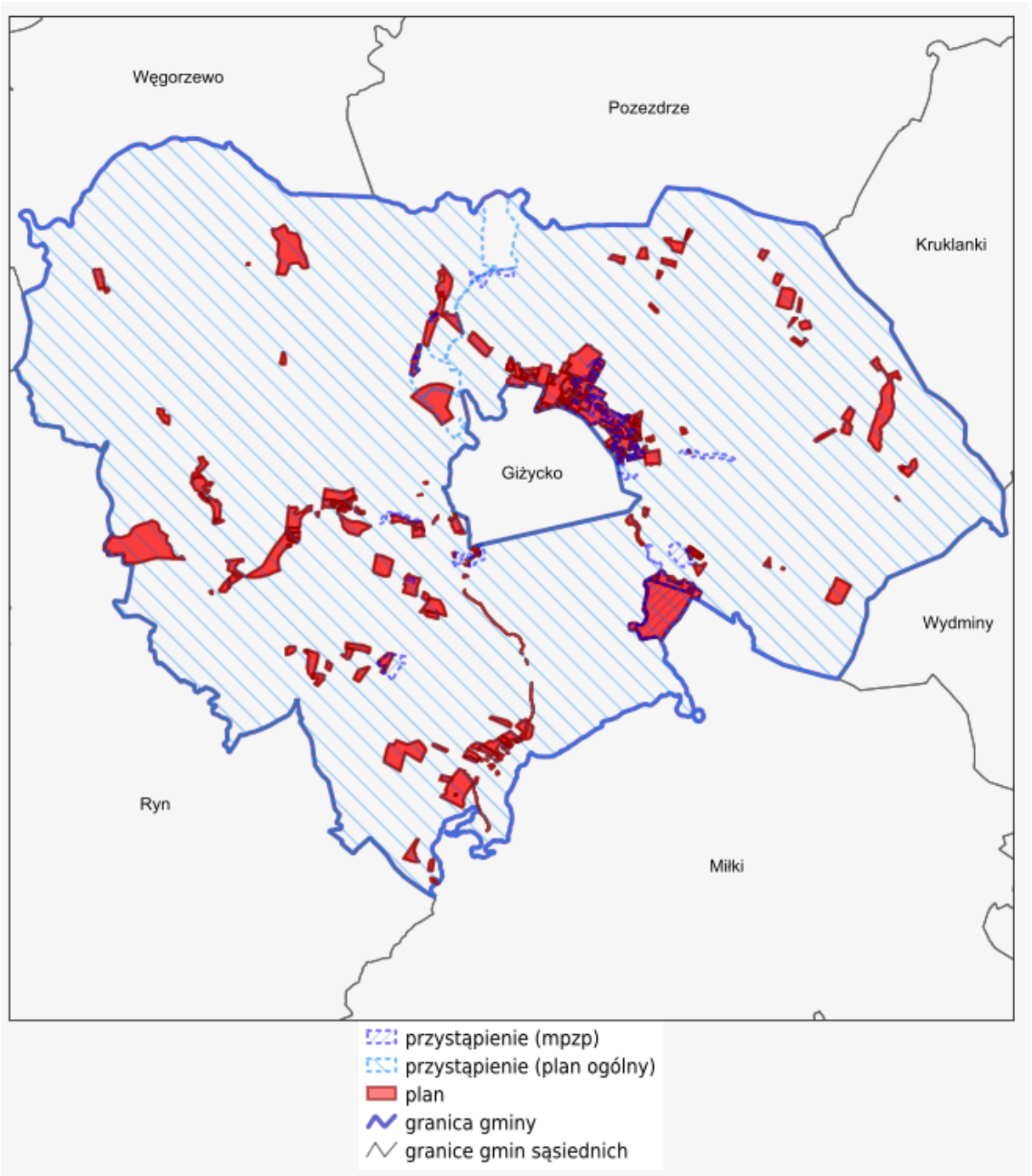

Źródło: Rejestr aktów planowania przestrzennego, System Informacji Przestrzennej Gmina Giżycko, (dostęp: 30.07.2025).

Dla terenów, które nie zostały objęte planem zagospodarowania przestrzennego możliwości inwestycyjne zostały określone w formie decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego. Dokładne zestawienie liczby wydanych decyzji w latach 2018-2024 przedstawia tabela.

Tabela 35. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego w Gminie Giżycko w latach 2018-2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy	184	185	278	382	374	528	540
liczba wydanych decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego	55	51	66	48	54	45	44

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2024.

Wzrastająca liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy może wskazywać, że Gmina Giżycko powinna objąć większą powierzchnią tereny, dla których sporządzone zostały Miejscowe Plany Zagospodarowania przestrzennego.

3.2.2. Uwarunkowania mieszkaniowe

Jednym z ważniejszych zadań własnych gminy jest zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych społeczności lokalnej, szczególnie tej o niskich dochodach.

Zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, gminy mają obowiązek zapewnić lokale socjalne i lokale zamienne oraz zaspokajać potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach. Zgodnie z ww. ustawą, rada gminy może uchwalać:

- Wieloletnie programy gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy,
- Zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy,
- Zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu.

Gmina Giżycko posiada ustanowiony Wieloletni program gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Giżycko na lata 2019–2025. Jego głównym celem jest stworzenie podstawowych zasad gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Giżycko oraz ustalenie

strategii działań dla władz samorządowych w zakresie podjętej polityki mieszkaniowej, która powinna tworzyć warunki do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej.

Ważnym aspektem dotyczącym uwarunkowań mieszkaniowych jest liczba budynków mieszkalnych w Gminie Giżycko. Aspekt ten został bliżej pokazany w tabeli w porównaniu z sytuacją w mieście Giżycko, powiatem giżyckim, województwem warmińsko-mazurskim oraz krajem w latach 2016-2024.

Tabela 36. Budynki mieszkalne w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Giżycko	1 708	1 743	1 783	1 918	1 949	2 097	2 277	2 353	2 424
miasto Giżycko	1 805	1 811	1 820	1 850	1 864	1 879	1 887	1 891	1 893
powiat giżycki	7 360	7 429	7 506	7 783	7 791	8 045	8 244	8 354	8 473
województwo warmińsko-mazurskie	188 169	189 859	191 643	196 087	194 881	199 254	201 722	204 038	206 222
Polska	6 308 344	6 375 734	6 443 611	6 629 920	6 636 883	6 781 570	6 869 717	6 950 954	7 026 201

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 30.07.2025).

Liczba budynków mieszkalnych w Gminie Giżycko w analizowanym okresie wzrosła. Sytuacja w pozostałych jednostkach kształtuje się podobnie. Jedynym wyjątkiem jest rok 2020, gdzie w województwie warmińsko-mazurskim odnotowano spadek liczby budynków mieszkalnych.

Kolejnym kluczowych aspektem związanym z omawianymi uwarunkowaniami jest liczba mieszkań w Gminie Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem giżyckim, województwem warmińsko-mazurskim oraz krajem w latach 2016-2024, co przedstawiono w następnej tabeli.

Tabela 37. Mieszkania w Gminie Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem, województwem oraz krajem w latach 2016-2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Giżycko	2 562	2 592	2 634	2 671	3 025	3 068	3 255	3 332	3 403
miasto Giżycko	11 913	11 930	11 986	12 076	12 589	12 607	12 789	12 845	12 984
powiat giżycki	20 766	20 912	21 044	21 205	22 211	22 301	22 689	22 852	23 105
województwo warmińsko-mazurskie	509 568	514 200	519 357	525 036	530 466	534 573	541 836	547 356	552 522
Polska	14 272 010	14 439 777	14 615 112	14 812 774	15 190 732	15 359 507	15 575 176	15 779 243	15 965 713

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 30.07.2025).

Liczba mieszkań w Gminie Giżycko w danym przedziale czasowym wzrastała. Podobnie było w przypadku pozostałych jednostek, co może oznaczać wzrost zainteresowania osiedlaniem się na obszarze Gminy, a także całego regionu Mazur.

Równie ważnym aspektem w uwarunkowaniach mieszkaniowych jest także przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem giżyckim, województwem warmińsko-mazurskim oraz krajem. Dokładną analizę tego aspektu w latach 2016-2024 przedstawia tabela.

Tabela 38. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Giżycko w latach 2016-2024 (m^2)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Giżycko	92,4	93,3	94,4	94,7	95,3	95,6	95,4	96,1	96,6
miasto Giżycko	58,0	58,1	58,1	58,1	58,3	58,3	58,2	58,2	58,2
powiat giżycki	68,2	68,4	68,8	69,0	69,5	69,7	69,8	70,1	70,2
województwo warmińsko-mazurskie	68,3	68,5	68,7	68,9	69,2	69,4	69,6	69,8	69,9
Polska	73,8	74,0	74,2	74,4	74,9	75,1	75,3	75,5	75,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 30.07.2025).

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie jest wyższa niż średnia dla pozostałych badanych jednostek, co może wynikać z faktu, że Gmina Giżycko obejmuje tereny wiejskie które charakteryzują się dużą powierzchnią mieszkań. Co istotne w żadnej z omawianych jednostek nie odnotowano spadku przeciętnej powierzchni mieszkań.

Charakter Gminy Giżycko jako obszaru atrakcyjnego turystycznie sprawia, że znaczna część istniejącej zabudowy mieszkaniowej wykorzystywana jest sezonowo – w ramach najmu krótkoterminowego lub jako domy wakacyjne. W efekcie, mimo pozornej dostępności budynków mieszkalnych, ograniczony jest realny zasób lokali przeznaczonych do całorocznego zamieszkania, co bezpośrednio wpływa na pogłębianie się deficytu mieszkań dla stałych użytkowników.

3.3. Infrastruktura techniczna

Infrastruktura techniczna to zespół podstawowych obiektów, urządzeń i instalacji, takich jak: sieci wodociągowe, kanalizacyjne, ciepłownicze, elektryczne, gazowe, telekomunikacyjne oraz transportowe.

3.3.1. Wodociągi i kanalizacja

Za kwestię wodociągów i kanalizacji na terenie Gminy Giżycko odpowiada przedsiębiorstwo Wodociągi i Kanalizacja - Aglomeracja Giżycko Sp. z o.o. Wodociągi i Kanalizacja Aglomeracja Giżycko Sp. z o.o. została zawiązana aktem notarialnym przez Gminę Giżycko, Miasto Giżycko, Gminę Miłki, Gminę Kruklanki oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Giżycku w dniu 12 marca 2008 r. na czas nieokreślony. Gmina Giżycko posiada około 39% udziałów w spółce.

Głównym celem działalności Spółki jest realizacja inwestycji w ramach Projektu pn. „Mazurski Masterplan Regulacja Gospodarki Wodno-Ściekowej w Gminach Regionu WJM – Aglomeracja Giżycko". Zrealizowanie projektu wodno-kanalizacyjnego Aglomeracji Giżycko pozwoli na osiągnięcie następujących celów środowiskowych:

- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Aglomeracji Giżycko,
- poprawa stanu środowiska naturalnego Regionu Wielkich Jezior Mazurskich,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych w regionie,
- poprawa jakości gleby.

Ważnym aspektem dla dokonania analizy jakości wodociągów i kanalizacji jest określenie, jak ich infrastruktura prezentuję się w statystykach. W tabeli przedstawiono, jak kształtuje się odsetek liczby osób korzystających z sieci wodociągowej na obszarze Gminy Giżycko w odniesieniu do miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju w latach 2016-2023.

Tabela 39. Infrastruktura wodociągowa w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gmina Giżycko	99,9	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0
miasto Giżycko	97,7	97,7	97,7	97,7	97,7	97,7	97,7	97,7
powiat giżycki	94,7	94,8	95,0	95,1	95,2	95,3	95,3	95,6
województwo warmińsko-mazurskie	91,9	92,0	92,0	92,2	92,2	92,4	92,5	92,6
Polska	94,8	94,8	94,9	95,0	95,1	95,2	95,3	95,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 30.07.2025).

Gmina Giżycko jest w pełni zwodociągowana w związku z czym Gmina wypada najlepiej na tle pozostałych jednostek. Dla rozwoju Gminy jest to bardzo pozytywne zjawisko.

Dane dotyczące infrastruktury kanalizacyjnej w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju w latach 2016-2023 zostały zaprezentowane w tabeli.

Tabela 40. Infrastruktura kanalizacyjna w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gmina Giżycko	75,2	73,6	74,2	75,0	78,9	79,9	81,7	82,9
miasto Giżycko	95,7	95,7	95,7	95,8	95,8	95,8	95,8	95,8
powiat giżycki	81,1	80,3	81,4	81,7	82,5	83,0	83,3	83,6
województwo warmińsko-mazurskie	70,2	70,5	70,8	71,2	71,6	71,9	72,3	72,6
Polska	74,3	74,2	74,4	74,6	75,2	75,4	75,6	75,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 30.07.2025).

Gmina Giżycko jest skanalizowana w 82,9%. Jest to wyższa wartość niż w województwie oraz kraju, jednakże mniejsza niż w mieście Giżycko i powiecie giżyckim.

Mimo wszystko odsetek skanalizowania w Gminie Giżycko jest wysoki, a ponadto systematycznie rośnie, co wpływa pozytywnie na rozwój Gminy.

3.3.2. Infrastruktura gazowa

Gmina Giżycko korzysta z infrastruktury gazowej. Zestawienie dotyczące infrastruktury gazowej w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju w latach 2016-2023 zostało przedstawione w tabeli.

Tabela 41. Infrastruktura gazowa w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gmina Giżycko	26,9	28,7	49,3	50,7	44,3	48,0	50,0	51,2
miasto Giżycko	86,4	86,2	85,8	84,6	84,4	84,6	83,7	83,8
powiat giżycki	54,3	54,5	58,8	59,6	59,2	59,5	56,7	56,8
województwo warmińsko-mazurskie	52,1	52,1	52,3	52,9	54,8	55,6	55,9	56,3
Polska	42,6	42,5	43,1	42,6	43,3	43,6	43,3	43,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 30.07.2025).

W 2023 roku z sieci gazowej korzystało 51,2% Gminy Giżycko. Wskaźnik ten jest niższy niż w mieście Giżycko, powiecie. Jest on wyższy na tle województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju. Warto jednak zaznaczyć, że wskaźnik ten na poziomie Gminy od roku 2018 bardzo się poprawił, w roku 2023 uległ niemalże dwukrotnemu zwiększeniu względem roku 2016.

3.3.3. Pozostała infrastruktura techniczna

Dla Gminy Giżycko za pozostałą część infrastruktury technicznej odpowiada Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Bystrym. Gmina Giżycko posiada swoje udziały w tej spółce.

Do głównych zadań tej spółki zaliczyć można m.in.:

- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków,
- pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody,
- roboty związane z budową rurociągów przemysłowych i sieci rozdzielczych,
- roboty związane z budową inżynierii wodnej,
- konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli,
- przygotowanie terenu pod budowę,
- działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni,
- zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne,
- wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń budowlanych,
- roboty związane z budową dróg i autostrad,
- naprawa pomp.

W przypadku infrastruktury ciepłowniczej na terenie gminy nie ma zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Zaspokojenie potrzeb cieplnych odbywa się obecnie w oparciu o indywidualne źródła w domach mieszkalnych jednorodzinnych oraz obiektach usługowych na gaz płynny oraz paliwa stałe (głównie węgiel oraz drewno).

Warto również wyodrębnić aspekt dotyczących infrastruktury transportowej.

Układ komunikacyjny Gminy Giżycko oparty jest przede wszystkim na:

- drogach krajowych nr 59 oraz nr 63,
- drogach wojewódzkich nr 643, nr 592 oraz nr 655,
- drogach powiatowych: 1722N Szczybały Giżyckie – Bogaczewo, 1724N Wronki – Wilkasy, 1732N Giżycko – Świdry – gr. pow., 1734N gr. pow. – Jeziorowskie – Kruklanki – (Sołdany) dr. kraj. nr 63, 1736N Kruklanki – Pieczonki – Sulimy, 1803N gr. pow. – Doba – Kamionki – dr. woj. nr 592, 1805N Pierkunowo – Giżycko, 1823N Giżycko – Kożuchy Wlk. – Kruklin – Sucholaski, 1825N Spytkowo – Pieczonki, 1827N Pieczonki – Kożuchy Wlk., 1829N dr. woj. nr 643 – Paprotki – dr. pow. nr 1839N, 1833N Kruklin – Siedliska – Lipińskie,
- drogach gminnych.

Bardzo ważnym aspektem dla Gminy jest również fakt czy posiada ona drogi dla rowerów. Długość dróg rowerowych dla Gminy Giżycko oraz ich długość, która jest pod zarządem Gminy przedstawione zostały na wykresie.

Wykres 22. Długość dróg rowerowych oraz długość dróg pod zarządem Gminy Giżycko w latach 2016-2023

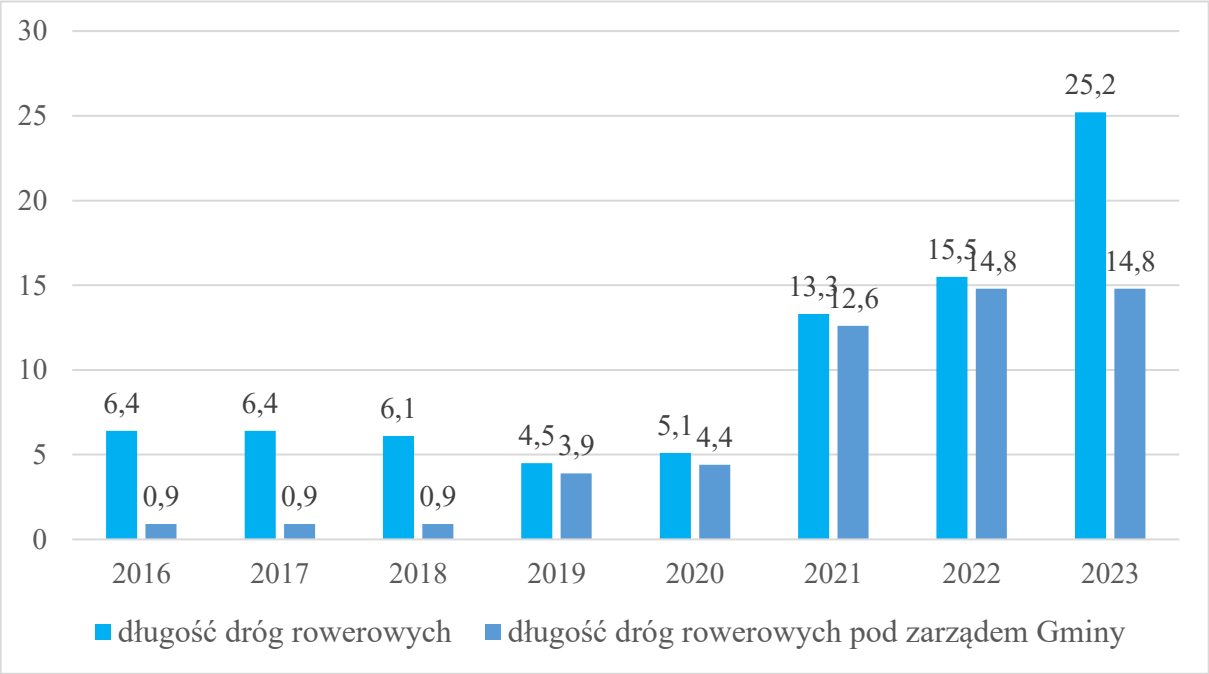

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 30.07.2025).

Długość dróg rowerowych na terenie Gminy Giżycko w analizowanym okresie znacznie się zwiększyła, co pozytywnie wpływa na rozwój Gminy. Szczególnie duży wzrost odnotowano w roku 2023. W okresie 2016-2018 Gmina zarządzała tylko niewielkim odsetkiem dróg, natomiast w roku 2024 odsetek wynosił 58,73%.

3.4. Analiza SWOT

W celu zebrania i uporządkowania informacji oraz wniosków wynikających z diagnozy sytuacji przestrzennej Gminy Giżycko należy dokonać analizy SWOT. Dokładna analiza znajduje się w tabeli.

Tabela 42. Analiza SWOT wymiaru przestrzennego

Mocne strony	Słabe strony
• Wzrost liczby budynków mieszkalnych • Wzrost liczby mieszkań • 100% zwodociągowanie Gminy • Duży odsetek osób korzystających z instalacji kanalizacyjnej (79,8%) • Duży odsetek osób korzystających z instalacji gazowej (53,1%) • Przebieg dróg rowerowych na terenie Gminy	• Mały odsetek terenów objętych Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego • Brak zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło • Zły stan (ogólny) Jednolitych Części Wód Powierzchniowych • Przewaga słabych jakościowo gleb
Szanse	**Zagrożenia**
• Zewnętrzne źródła finansowania, w tym nowa perspektywa finansowa UE 2021-2027, • Racjonalna gospodarka odpadami.	• Wzrost emisji gazów cieplarnianych, • Zmiany klimatu spowodowane globalnym ociepleniem.

Źródło: opracowanie własne.

Rozdział 4. Wymiar klimatyczno-środowiskowy

4.1. Środowisko naturalne

Środowisko naturalne jest ważnym elementem dla rozwoju jednostek terytorialnych. W związku z czym każda jednostka powinna podjąć konkretne działania w celu zadbania o utrzymanie dobrego stanu środowiska naturalnego.

Według regionów fizycznogeograficznych Centralnej Bazy Danych Geologicznych, Gmina Giżycko położona jest w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich. W przedstawionym mezoregionie dominuje krajobraz młodoglacjalny. Na terenie gminy, według danych uzyskanych z Centralnej Bazy Danych Geologicznych znajduje się 15 obszarów górniczych, a ponadto występują złoża kopalin pospolitych, wykorzystywanych w budownictwie i drogownictwie: kruszywo naturalne, piaski kwarcowe oraz kreda jeziorna.

4.1.1. Atrakcyjność środowiska naturalnego

Formy ochrony przyrody występujące na terenie Gminy Giżycko według Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody zostały przedstawione w tabeli.

Tabela 43. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Giżycko

Forma ochrony	Nazwa/ rodzaj	Data utworzenia	Powierzchnia (ha)	Opis
rezerwat przyrody	Perkuny	1954-01-01	2.8400	celem rezerwatu jest zachowanie torfowiska wysokiego z naturalnymi zespołami roślinności zielnej i stanowiskiem wierzby lapońskiej
rezerwat przyrody	Wyspy na jeziorach Mamry i Kisajno	1957-02-22	215.3500	jest to rezerwat faunistyczny częściowy utworzony do ochrony miejsc lęgowych ptactwa, krajobrazu naturalnego i polodowcowego, głazowisk w utworach morenowych oraz ochrony zarośli trzcinowych wokół wysp
rezerwat przyrody	Spytkowo	1958-01-01	3.7000	za cel ochrony rezerwatu podaje się obecnie ochronę procesów ekologicznych w ekosystemach mokradłowych

Forma ochrony	Nazwa/ rodzaj	Data utworzenia	Powierzchnia (ha)	Opis
rezerwat przyrody	Jezioro Kożuchy	1963-07-05	30.4500	obejmuje płytkie i silnie zarastające jezioro Kożuchy oraz otaczające je bagna i zarośla. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie miejsc lęgowych ptaków wodno-błotnych
rezerwat przyrody	Jezioro Dobskie	1976-07-01	1818.4700	celem ochrony jest zachowanie krajobrazu polodowcowego głazowiska, krajobrazu Jeziora Dobskiego oraz siedlisk ptaków wodno-błotnych
obszar chronionego krajobrazu	Krainy Wielkich Jezior Mazurskich	1998-01-01	85527.0000	Wielkie Jeziora Mazurskie słyną z niezliczonych siedlisk rzadkich ptaków
obszar chronionego krajobrazu	Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Ełckiego	1998-01-01	49297.2000	został utworzony w celu ochrony i zachowania terenów Pojezierza Ełckiego
obszar natura 2000	Ostoja Północnomazurska	2011-03-01	14573.0100	podstawowym celem ochrony jest zachowanie jezior mezotroficznych oraz jezior eutroficznych. Obiektem ochrony są również gatunki chrząszczy saproksylicznych, głównie pachnicy dębowej, i ich siedliska
obszar natura 2000	Jezioro Dobskie	2007-10-13	6985.2500	obszar objęto ochroną ze względu na występowanie chronionych gatunków ptaków. Podstawowym zagrożeniem jest możliwość zanieczyszczenia wód, nadmierna

Forma ochrony	Nazwa/ rodzaj	Data utworzenia	Powierzchnia (ha)	Opis
				eksploatacja ryb, zaniechanie użytkowania rolniczego, presja turystyczna, w tym powstawanie osiedli domków letniskowych bezpośrednio przylegających do linii brzegowej
pomnik przyrody	drzewo	1977-01-01	-	gatunek: Wierzba - Salix sp,; pierśnica: 81cm; obwód: 254cm; wysokość: 20m
pomnik przyrody	drzewo	1977-01-01	-	gatunek: Wierzba - Salix sp,; pierśnica: 121cm; obwód: 380cm; wysokość: 18m
pomnik przyrody	grupa drzew	1977-01-01	-	trzy dęby szypułkowe
pomnik przyrody	grupa drzew	1977-01-01	-	dwa dęby szypułkowe
pomnik przyrody	głaz narzutowy	1977-01-01	około 7ha	głazowisko około 7000 głazów narzutowych, kamienie porośnięte mchem i trawą
pomnik przyrody	drzewo	1977-01-01	-	gatunek: Lipa drobnolistna - Tilia cordata; pierśnica: 153cm; obwód: 481cm; wysokość: 23m
pomnik przyrody	drzewo	1977-01-01	-	gatunek: Lipa drobnolistna - Tilia cordata; pierśnica: 127cm; obwód: 399cm; wysokość: 20m
pomnik przyrody	głaz narzutowy	1977-01-01	-	granit
pomnik przyrody	drzewo	1985-06-18	-	gatunek: Brzoza brodawkowata (Brzoza zwisła) - Betula pendula; pierśnica: 75cm; obwód: 236cm; wysokość: 24m
pomnik przyrody	aleja	2002-01-11	-	sześć dębów szypułkowych

Forma ochrony	Nazwa/ rodzaj	Data utworzenia	Powierzchnia (ha)	Opis
pomnik przyrody	głaz narzutowy	2002-01-11	-	granit
pomnik przyrody	głaz narzutowy	2002-01-11	-	granit
pomnik przyrody	głaz narzutowy	2002-01-11	-	granit
pomnik przyrody	głaz narzutowy	2002-01-11	-	granit
pomnik przyrody	grupa drzew	2004-10-14	-	dwa modrzewy europejskie
pomnik przyrody	drzewo	2004-10-14	-	gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 137cm; obwód: 430cm; wysokość: 25m
pomnik przyrody	drzewo	2002-01-11	-	gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 154cm; obwód: 484cm; wysokość: 22m
użytek ekologiczny	Wilkasy	1994-06-06	41.5900	jezioro Wilkasy z pasem zarośli i trzcin oraz 15-metrową strefą ochronną wokół jeziora - miejsce występowania raka błotnego
użytek ekologiczny	Wyspy na jeziorach województwa warmińsko-mazurskiego	2009-08-15	Brak danych	Ochrona pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Kępy drzew i krzewów, płaty nieużytkowanej roślinności, rzadkich lub chronionych gatunków zwierząt i ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody (dostęp: 13.08.2025).

W oparciu o warunki geograficzne i przyrodniczo-kulturowe można wyodrębnić cztery regiony Gminy:

- północno-zachodni,
- północno-wschodni,
- południowo-zachodni,
- południowo-wschodni.

Obszar północno-zachodni charakteryzuje się:

- bardzo słabymi glebami,
- dużym udziałem użytków zielonych,
- cennymi walorami przyrodniczymi,
- występowaniem kilku dużych powierzchniowo form ochrony przyrody.

W celu ochrony walorów krajobrazowych tego terenu należy unikać intensywnej gospodarki rolnej, koncentrowania bazy osadniczej i turystyczno-wypoczynkowej z wyłączeniem obszarów położonych bezpośrednio na Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich.

Obszar północno-wschodni charakteryzuje się wysokim zróżnicowaniem gleb oraz największym w gminie udziałem użytków zielonych. Uznaje się, że jest to rejon do produkcji rolniczej, a na terenach przyległych do Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich pełni on funkcję turystyczno-wypoczynkową.

Obszar południowo-zachodni charakteryzuje się glebami o wysokiej przydatności do rolnictwa. Na obszarach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora Niegocin możliwe jest rozwijanie bazy turystyczno-wypoczynkowej.

Obszar południowo-wschodni posiada gleby o najwyższej przydatności dla rolnictwa. W celu utrzymania unikalnego krajobrazu gminy korzystne jest zachowanie charakterystycznej mozaikowatości krajobrazu.

4.1.2 Jakość powietrza

W Gminie są bardzo dobrze rozwinięte połączenia komunikacyjne ze względu na zlokalizowanie w rejonie międzynarodowego szlaku transportowo-komunikacyjnego oraz

skrzyżowaniu się dróg krajowych i drogi wojewódzkiej. Rozwijający się sektor usług turystyczno-rekreacyjny, istniejąca infrastruktura oraz atrakcyjność środowiska przyrodniczego prowadzą do wzmożonego ruchu komunikacyjnego. Wzmożony ruch komunikacyjny jest źródłem emisji zanieczyszczeń, który nasila się szczególnie w okresie letnim.

Gmina Giżycko znajduje się w strefie warmińsko-mazurskiej, dla której Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął uchwałę w sprawie określenia aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej z dnia 20 lipca 2023 r. nr LI/772/23. Spośród 7 stacji pomiaru pyłu zawieszonego PM10 nie wskazano punktu pomiarowego w obrębie Gminy Giżycko. Pył PM10 jest to pył, w którego składzie znajdują się substancje toksyczne, wpływające negatywnie na stan zdrowia ludności.

Działania jakie powinna prowadzić Gmina Giżycko w celu zmniejszenia stężeń w powietrzu niebezpiecznych związków to m.in.:

- likwidacja lub wymiana indywidualnych systemów grzewczych na niskoemisyjne,
- odpowiednie gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- używanie paliwa węglowego dobrej i sprawdzonej jakości,
- ograniczanie wypalania traw.

4.1.2. Hałas

Głównym źródłem hałasu na terenie Gminy Giżycko jest komunikacja drogowa i kolejowa. Najbardziej uciążliwy jest hałas pochodzący z komunikacji drogowej. Hałas komunikacyjny spowodowany jest przede wszystkim przez wzrastający ruch pojazdów na drodze krajowej nr 59 i 63. Dotyczy to głównie odcinków drogi w pobliżu zabudowy mieszkaniowej. Ponadto źródłem hałasu są żwirownie zlokalizowane na terenie Gminy. Kontrole pomiaru hałasu nie wykazały przekroczenia norm poziomu hałasu przemysłowego w otoczeniu zakładów znajdujących się na terenie Gminy Giżycko.

4.1.3. Stan wód

Ważny czynnikiem dla Gminy jest również stan wód. Stan wód powierzchniowych jest określany jako zły. Dodatkowo Gmina zmaga się z zanieczyszczeniami wód powierzchniowych i podziemnych, które spowodowane są poprzez zanieczyszczenia pochodzenia komunalnego.

4.1.4. Złoża górnicze oraz kopalin

Na terenie gminy, według danych z Centralnej Bazy Danych Geologicznych znajduje się 15 obszarów górniczych oraz udokumentowane zostały złoża kopalin pospolitych, wykorzystywanych głównie w budownictwie takie jak: kruszywo naturalne, piaski kwarcowe oraz kreda jeziorna.

4.1.5. Stan gleb

Jakość gleb w istotny sposób wpływa na potencjał jednostek samorządu terytorialnego. Gleby dobrej jakości oznaczają zdrowe i wysokie plony oraz warunkują prawidłowy rozwój człowieka.

Na terenie Gminy Giżycko przeważają słabe jakościowo gleby. Jednakże jakość gleb na ternie Gminy posiada również swoje atuty. Zaliczyć można do nich:

- niski stopień zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi,
- dominujący udział użytków rolnych na terenie Gminy.

4.2. Analiza SWOT

W celu zebrania i uporządkowania informacji oraz wniosków wynikających z diagnozy sytuacji klimatyczno-środowiskowej Gminy Giżycko należy dokonać analizy SWOT. Dokładna analiza znajduje się w tabeli.

Tabela 44. Analiza SWOT wymiaru klimatyczno-środowiskowego

Mocne strony	Słabe strony
• Duża liczba form ochrony przyrody • Położenie Gminy na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich • Odpowiednie normy poziomu hałasu przemysłowego • Niski stopień zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi • Dominujący udział użytków rolnych	• Zły stan (ogólny) Jednolitych Części Wód Powierzchniowych • Przewaga słabych jakościowo gleb
Szanse	**Zagrożenia**
• Zewnętrzne źródła finansowania, w tym nowa perspektywa finansowa UE 2021-2027	• Wzrost emisji gazów cieplarnianych, • Zmiany klimatu spowodowane globalnym ociepleniem, • Ograniczenia związane z występowaniem form ochrony przyrody

Źródło: opracowanie własne.

Spis tabel

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Giżycko w latach 2016-2024 7

Tabela 2. Liczba mieszkańców Gminy Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2024 9

Tabela 4. Gęstość zaludnienia w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2024 12

Tabela 5. Udział ludności z wyszczególnieniem grup wiekowych Gminy Giżycko w latach 2016-2023 13

Tabela 6. Stan ludności z wyszczególnieniem grup wiekowych Gminy Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2024 14

Tabela 7. Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2024 18

Tabela 8. Saldo migracji ludności Gminy Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2024 20

Tabela 9. Struktura dostępności miejsc w oddziałach przedszkolnych na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024 22

Tabela 10. Liczba uczniów oraz oddziałów w szkołach podstawowych na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024 26

Tabela 11. Wyniki egzaminów ósmoklasisty w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2019-2024 28

Tabela 12. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych na terenie Gminy Giżycko w latach 2016-2023 29

Tabela 13. Liczba rodzin oraz osób objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024 30

Tabela 14. Liczba rodzin w tym osób objętych pomocą w formie pracy socjalnej na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024 31

Tabela 15. Pomoc dla mieszkańców Gminy Giżycko wnikająca z zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w latach 2018-2024 34

Tabela 16. Miejscowe zagrożenia na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2023 46

Tabela 17 Zestawienie grup i zespołów w Gminie Giżycko 48

Tabela 18. Działalność Biblioteki Publicznej w latach 2016-2024 55

Tabela 19. Zabytki znajdujące się na terenie Gminy Giżycko 58

Tabela 20. Wybory do sejmików województw w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju 63

Tabela 21. Wybory do rady powiatów w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju 63

Tabela 22. Wybory rady gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju 64

Tabela 23. Wybory na wójta, burmistrza oraz prezydenta w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju 65

Tabela 24. Struktura dochodów w Gminie Giżycko w latach 2016-2023 70

Tabela 25. Struktura wydatków w Gminie Giżycko w latach 2016-2023 72

Tabela 26. Analiza SWOT wymiaru społecznego 75

Tabela 27. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem Gminy Giżycko w latach 2016-2023 79

Tabela 28. Liczba podmiotów gospodarczych wg klas wielkości w Gminie Giżycko w latach 2016-2024 81

Tabela 29. Przedsiębiorstwa z podziałem na sektor prywatny i publiczny w latach 2016-2024 81

Tabela 30. Liczba podmiotów gospodarczych według sekcji PKD w Gminie Giżycko w latach 2016-2024 82

Tabela 31. Podmioty gospodarcze prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2024 84

Tabela 32. Liczba osób pracujących w Gminie Giżycko w latach 2016-2024 85

Tabela 33. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy na terenie Gminy Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem, województwem oraz krajem w latach 2016-2024 88

Tabela 34. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem, województwem oraz krajem w latach 2016-2024 91

Tabela 35. Analiza SWOT wymiaru gospodarczego 92

Tabela 36. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego w Gminie Giżycko w latach 2018-2024 96

Tabela 37. Budynki mieszkalne w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2024 98

Tabela 38. Mieszkania w Gminie Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem, województwem oraz krajem w latach 2016-2024 100

Tabela 39. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Giżycko w latach 2016-2024 (m^2) 101

Tabela 40. Infrastruktura wodociągowa w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2023 103

Tabela 41. Infrastruktura kanalizacyjna w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2023 103

Tabela 42. Infrastruktura gazowa w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2023 104

Tabela 43. Analiza SWOT wymiaru przestrzennego 107

Tabela 44. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Giżycko 109

Tabela 45. Analiza SWOT wymiaru klimatyczno-środowiskowego 116

Spis wykresów

Wykres 1 Statystyki dotyczące liczby ludności Gminy Giżycko bazujące na danych telekomunikacyjnych 10

Wykres 2. Gęstość zaludnienia w Gminie Giżycko w latach 2016-2024 11

Wykres 3. Przyrost naturalny Gminy Giżycko w latach 2016-2024..... 17

Wykres 4. Saldo migracji w Gminie Giżycko w latach 2016-2024 19

Wykres 5. Liczba wychowanków objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024..... 22

Wykres 6. Liczba uczniów realizujących obowiązek szkolny na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024 25

Wykres 7. Liczba rodzin, w tym dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024..... 31

Wykres 8. Liczba osób objętych pomocą w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2024 32

Wykres 9. Liczba rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej w Gminie Giżycko w latach 208-2024 33

Wykres 10. Liczba porad lekarskich w Gminie Giżycko w latach 2016-2024..... 45

Wykres 11. Liczba wejść na ściankę wspinaczkową w latach 2018-2024 50

Wykres 12. Liczba wejść na basen w latach 2018-2024..... 51

Wykres 13. Liczba wejść na kręgielnie w latach 2018-2024 51

Wykres 14. Liczba wejść na bilard w latach 2018-2024..... 52

Wykres 15. Liczba wejść na siłownię/salkę fitness w latach 2018-2024..... 52

Wykres 16. Liczba licencjonowanych zbiorów elektronicznych w latach 2018-2024 56

Wykres 17. Struktura wiekowa czytelników Biblioteki w 2024 roku 57

Wykres 18. Zestawienie dochodów i wydatków Gminy Giżycko w latach 2016-2024 68

Wykres 19. Struktura kształtowania się dochodów Gminy Giżycko w 2024 roku..... 69

Wykres 20. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Giżycko w latach 2016-2024 80

Wykres 21. Liczba pracujących na 1000 ludności ogółem oraz liczba pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Giżycko w latach 2016-2021 86

Wykres 22. Długość dróg rowerowych oraz długość dróg pod zarządem Gminy Giżycko w latach 2016-2023 106

Spis map

Mapa 1. Lokalizacja Gminy Giżycko na mapach powiatu giżyckiego oraz województwa warmińsko-mazurskiego 93

Spis rysunków

Rysunek 1. Tereny w Gminie Giżycko objęte Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego 95